

Līksmu līgošanu!

Vasaras saulgrieži jau klāt. Lai jaukas vasaras dienas visiem, bet – kādu dienu ielūkojieties Kopsolī! Kas notiek mūsu LNS, biedrībās un plašajā pasaulē?

- LNS pārstāvji mazajā ES valstiņā Maltā spriež par Eiropas Nedzirdīgo savienības darbu – 4.–5. lpp.

- Pašu mājās – biedrību konferences Rīgā, Daugavpilī, Rēzeknē, Pļaviņās – 6. – 9. lpp.

- Pavisam drīz LNS kongress: atskats uz paveikto, nākamie uzdevumi un – jautājums: Kas būs LNS prezidents? 2. – 3. lpp.

- Darba iespējas un pieredze – 12. lpp.

- Esi sociāli aktīvs – 13. lpp.

21. festivāls Liepājā – pa jaunam

Ikgadējais LNS amatiermākslas festivāls 17. jūnijā “Zīmes un Skaņas satiekas vasaras naktī” Liepājas jaunajā koncertzālē “Lielais dzintars” ir noticis!

Koncerts pulcēja vairāk nekā 700 nedzirdīgo no Latvijas un no ārzemēm, lai kopīgi priecātos par šo nedzirdīgo kultūrai tik svarīgo notikumu, izbaudot nedzirdīgo

amatiermākslas meistarību sniegumu.

Festivāla ieskaņā notika arī tradicionālais gājiens Liepājas centrā. Koncertā ar 17 priekšnesumiem piedalījās 14 kolektīvi no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas.

Pirmo reizi Latvijas Nedzirdīgo savienības amatiermākslas festivāla ietvaros notika arī LNS biedru – rokdarbnieku, tēlotājmākslinieku un amatnieku darbu izstāde. ▲

Festivāla norisi var noskatīties Facebook LNS lapā.

Plašāk augusta numurā!

Rīgas RB konferencē – visinteresantāk

Uz Rīgas RB 38. konferenci pavisam tika ievēlēti 43 delegāti, konferencē 27. maijā piedalījās 41. Klāt bija arī Goda biedri un citi novērotāji, kuriem bija ierādīts atsevišķs, norobežots sektors.

Konferenci pēc Rīgas RB priekšsēdētājas Māras Lasmanes ieteikuma un vienbalsīga balsojuma vadīja Edgars Vorslovs.

Jautājumi, atbildes, ierosinājumi

Santa Kesenfelde kritizēja Rīgas

M. Lasmane nolasīja atskaites ziņojumu par paveikto iepriekšējos divos gados. Sākās jautājumi, un Skaidrīte Baure izteica pārsteigumu, ka 2016. gadā pieaudzis no biedrības izslēgto biedru skaits. Kāds tam ir iemesls?

M. Lasmane atbildēja, ka daudzi jaunieši brauc uz ārzemēm un uzraksta iesniegumu par izstāšanos no biedrības pēc paša vēlēšanās. Citu iemeslu dēļ izslēgto ir ļoti maz.

RB darbu, ka tas šajos gados nav bijis aktīvs. M. Lasmane atbildēja, ka S. Kesenfelde reti nāk uz pasākumiem, tāpēc nemaz neredz, cik daudz pasākumu notiek. Visi valdes locekļi aktīvi strādā, organizē pasākumus, ekskursijas un dažādas aktivitātes.

Vairāki biedri gribēja, lai statistikā tiktu nodalīti strādājošie pensionāri no nestrādājošajiem, bet M. Lasmane paskaidroja, ka ziņas tiek ņemtas no LNS datu bāzes un tā vēl ir jāuzlabo, jo tur pensionāri uzskaitīti kopā.

Debatēs runāja ļoti daudzi

Līga Pauniņa izteica pateicību M. Lasmanei par darbu. Viņa pastāstīja, ka Lietuvā nedzirdīgo Facebook lapā liek darba piedāvājumus nedzirdīgajiem, Latvijā tā nav. Vēl viņa vēlējas, lai uz fotogrāfijām, ko nedzirdīgie nodod LNS muzejam, tiktu atzīmēti, kas tajās redzams – datumi, notikumi. L. Pauniņa izteica priekšlikumu, ka Rītausmā aizskatuves nepieciešams ekrāns, kur arī

Tālāk lasiet 7. lpp.

LNS vadības kalendārs

LNS PREZIDENTS EDGARS VORSLOVS:

15. MAIJĀ vadīja LNS iepirkumu komisijas sēdi. Tika apstiprināts atklātā konkursa "FM radiofrekvenču pārraides sistēmu (raidītājs un uztvērējs) iepirkums 2017. gadam" nolikums.

Kopā ar valdes locekli Ivaru Kalniņu tikās ar Rīgas domes Labklājības departamenta ESF projekta "PROTI un DARI!" vadītāju G.Grīnhofu. Tikšanās laikā tika pārrunātas LNS iespējas piedalīties šajā projektā, sniedzot mentora pakalpojumus jauniešiem ar dzirdes zudumu.

18. – 21. MAIJĀ kopā ar viceprezidenti Inesi Immuri piedalījās Eiropas Nedzirdīgo savienības (EUD) rīkotajā seminārā un ģenerālajā asamblejā Valetā, Maltā (*skat. rakstu atsevišķi 4. – 5. lpp.*).

24. MAIJĀ tikās ar Tiesībsarga biroja Sociālo, ekonomisko un kultūras tiesību nodaļas juridisko padomnieci A.Ilvesu. Tikšanās laikā tika pārrunāta gatavošanās Personu ar invaliditāti dienai veltītai konferencei. Šogad plānots to rīkot 29. novembrī un šī gada konferences temats būs par personu ar invaliditāti nodarbinātību. Tika panākta vienošanās, ka LNS piedalīsies vadlīniju, kas sniegtu informāciju darba devējiem par "saprātīgu pielāgojumu" dažādu darbinieku vajadzībām, sagatavošanā.

27. MAIJĀ vadīja Rīgas reģionālās biedrības konferenci, kas notika no pl. 11 līdz 21. Biedrības valde ziņoja par paveikto, ievēlēja biedrības vadību turpmākajam periodam un izvirzīja savus pārstāvjus LNS institūcijām (*skat. rakstu atsevišķi 1., 7. – 8. lpp.*).

30. MAIJĀ un **6. JŪNIJĀ** piedalījās Saeimas Sociālās uzņēmējdarbības darba grupas sēdēs. Izskatīti iesniegtie priekšlikumi Sociālā uzņēmuma likuma projektam un likumprojektam "Grozījums Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā" – starp tiem arī LNS priekšlikumi saistībā ar LNS kapitālsabiedrību turpmāko darbību pēc plānotās nodokļu reformas ieviešanas.

31. MAIJĀ vadīja LNS statūtu pārskatīšanas komisijas sēdi. Izskatīti saņemtie priekšlikumi statūtu grozījumiem – kopā bija 3, no kuriem viens atsaukts. Komisija nolēma atliktos 2 priekšlikumus neatbalstīt un rekomendēt LNS 19. kongresā statūtu grozījumus neveikt.

2. JŪNIJĀ viesojās Valmieras vārdzirdīgo bērnu internātvidusskolā – attīstības centrā, kur, pasniedzot LNS dāvanu, sveica šīs skolas absolventus. Pēc izlaiduma tikās ar skolas direktoru, tikšanās laikā pārrunājot aktualitātes izglītības ieguvē personām ar dzirdes traucējumiem.

7. un 14. JŪNIJĀ vadīja LNS valdes sēžu norisi. Šajās valdes sēdēs tika apstiprinātas LNS kapitālsabiedrību valžu prēmijas par 2016. gada darba rezultātiem, izskatīti ar LNS 19. kongresa norisi saistītie dokumentu projekti un izlemti citi ar LNS darbību saistīti jautājumi.

9. JŪNIJĀ vadīja valsts deleģēto uzdevumu izpildes sapulci, kurā piedalījās LNS vadība, LNS Rehabilitācijas centra un LNS Surdotehnikās palīdzības centra vadība. Sapulces laikā tika analizēts darbs maijā, kā arī apspriests darbs jūnijā un turpmākajos 2017. gada mēnešos.

Viesojās Rīgas internātvidusskolā bērniem ar dzirdes traucējumiem, kur, pasniedzot LNS dāvanu, sveica šīs skolas absolventus. Pēc izlaiduma tikās ar skolas direktori, pārrunājot aktualitātes izglītības ieguvē personām ar dzirdes traucējumiem.

13. JŪNIJĀ vadīja LNS iepirkumu komisijas sēdi. Apstiprināts iepirkuma "Viesnīcu un ēdināšanas pakalpojumi - 2" nolikums.

Izskatīti "FM radiofrekvenču pārraides sistēmu (raidītājs un uztvērējs) iepirkums 2017. gadam" saņemtie piedāvājumi.

15. JŪNIJĀ viesojās Sociālās integrācijas valsts aģentūrā (SIVA), sveicot to 30. dzimšanas dienas svīnībās. Pasniedzot LNS biedra izgatavotu dāvanu, uzrunā izteikta LNS pateicība par to, ka SIVA kopš 2006. gada gatavo surdotulkus.

16. JŪNIJĀ tikās ar Rīgas domes Labklājības departamenta ESF projekta "PROTI un DARI!" vadītāju G.Grīnhofu un parakstīja vienošanos par LNS dalību šajā projektā.

17. JŪNIJĀ kopā ar viceprezidenti Inesi Immuri un pārējiem valdes locekļiem piedalījās LNS 21. amatiermākslas festivālā "Zimes un Skaņas satiekas vasaras naktī" Liepājā. ▲

Ko

LNS reģionālo biedrību (RB) konferencēs izvirzīti 5 prezidenta amata kandidāti. KS visiem lūdz atbildēt trim jautājumiem. Uz KS iznākšanas brīdi saņemtas divas atbildes.

Viens kandidāts paziņoja, ka pārdomājis un vairs nevēlas kandidēt. Pārējie atbildēt nevēlējās.

ATBILD EDGARS VORSLOVS:

1. Kāda ir jūsu personiskā motivācija – būt LNS prezidentam?

Iemesli tam ir vairāki.

Pirmkārt, daudzi iesāktie, bet nepabeigtie darbi, projekti ES struktūrfondu finansējuma apguvē, kur nepieciešama pieredze, un nebaidīšanās pieņemt nepopulārus lēmumus. Jaunai vadībai vienmēr nepieciešams laiks, lai apjaustu veicamos darbus, bet šoreiz tā laika nebūs.

Otrkārt, tik lielas organizācijas vadīšana kā LNS nav nemaz tik vienkārša. Pirms četriem gadiem man bija pieredze, kas gūta, vadot LNS Komunikācijas centru un valsts deleģēto funkciju izpildi.

Kādu gadu tik un tā bija "iešūpošanās laiks", jo LNS vadība – tas ir pavisam cits līmenis, kā jau vienā intervijā teicu: "LNS ir kā liels kuģis, kura sekmīgu kursu nodrošina tajā esošo mehānismu apkalpe". Pašreizējā prezidentūras laikā esmu ieguvis milzīgu zināšanu un pieredzes bagāžu,

Kādam jābūt

Ko gaida tauta no jaunievēlētā prezidenta, par kuru būs atdevuši savu balsu vairākumu LNS 19. kongresā 19. – 20. augustā? Kāds cilvēks ir cienīgs ieņemt šo amatu? Kādam viņam jābūt? "Kopsolī" uzdeva LNS biedrību pārstāvjiem 2 jautājumus.

Pirmais: Kā vērtējat situāciju, ka šajā kongresā uz prezidenta amatu konferencēs izvirzīti pieci kandidāti?

Ainārs Osmanis (Pļaviņu RB): "Tas ir veselīgi un parāda, kādi ir mūsu cilvēkresursi uz LNS prezidenta amatu un ka mums ir iespēja pareizi izvēlēties vislabāko prezidentu."

Anita Ceple (Smiltenes RB): "Labi, ka ir dota iespēja izvēlēties nākamo prezidentu no vairākiem kandidātiem. Ir izvēles iespējas. Slikti būtu, ja izvēles nebūtu, ja būtu tikai viens kandidāts."

Ieva Geige – Preiss (Ventspils RB): "Šo situāciju novērtēju kā pietiekami labu iespēju izvēlēties labāko."

Māriete Sarkane (Rēzeknes RB): "Jūtu, ka būs interesanti. Kandidē pieci, tas nozīmē, ka būs jāpadomā, vairāk jāizvērtē katrs no kandidātiem. Ja tik daudz kandidātu, tā tad paši cilvēki izlēmusi un laimam grib kādas pārmaiņas. Ja šie cilvēki piekrita kandidēt, tad viņi zina, uz ko iet un uz ko „parakstās”, tā tad viņi tam ir gatavi."

Dace Lāce (Valmieras RB): "Savā ilgajā darba mūžā pirmo reizi pieredzu, ka ir 5 prezidenta amata kandidāti – hm, ja visi pieci paliek pie sava, diezin vai kongress

nozīmē būt LNS prezidentam

ko varu ieguldīt nedzirdīgo kopienas izaugsmei.

Treškārt, man patīk izaicinājumi un sarežģītu politisku jautājumu risināšana.

Tāpat kā pirms četriem gadiem, arī pašlaik pēc šī amata nekāroju, vienkārši ar savu intelektuālo kapacitāti jūtu atbildību pret LNS. Ja biedri par prezidentu izvēlēties kādu citu kandidātu, tad būšu ticis vaļā no milzīgās atbildības nastas, un būs laiks arī privātai dzīvei.

2. Ko mainīsiet/uzlabosiet un ko saglabāsi nemainīgu LNS sistēmā, ja būsi LNS prezidents?

Turpmākais LNS vadības darbs būs realizēt kongresā atstiprināto turpmākās LNS darbības stratēģiju. LNS darbojas kopējā globālajā un Latvijas mehānismā un mūsu darbu ietekmē dažādos līmeņos pieņemtie politiskie lēmumi.

No izaicinājumiem un sarežģītu jautājumu risināšanas nekur neizbēgsim. Šobrīd izveidojusies situācija, ka pārmaiņas būs nepie-

ciešamas, bet es uz to raugos pozitīvi, jo procesi sabiedrībā nestāv uz vietas un pastāvēs tas, kas mainīsies līdzī laimam.

3. Kā vērtējat pašreizējo situāciju, kad uz prezidenta godu vēlas pretendēt 5 kandidāti?

Vai tas ir gods? Stipri šaubos. Līdzšinējā pieredze liecina, ka tas ir lielas atbildības un smaga darba amats.

Es nezinu biedru motivāciju, izvirzot tik lielu kandidātu skaitu, un man nav zināma arī pretendenta motivācija uzņemties LNS vadību. Pašreizējā situācijā nav iespējams izveidot katram kandidātam savas spēcīgas komandas jeb valdes, sanāk tāda kā vairāksolīšana, kurā man nav ne mazākās vēlmes piedalīties, jo uzskatu, ka LNS nav tā vieta, kur var tirgoties ar piedāvājumiem.

Pašreizējā valde spēcīga, par to liecina kaut vai tas, ka četri no valdes locekļiem izvirzīti par kandidātiem prezidenta amatam. ▲

ATBILD BRIGITA LAZDA:

1. Mana personiskā motivācija ir tāda, ka laiks pienācis izaugsmei. Tā ir mana mūža misijas apziņa, ka vēlos un spēju nedzirdīgo tautas labā izdarīt vēl vairāk, kā to daru šobrīd.

Esmu apguvusi vairākas darbības jomas – sociālo, zīmju valodas tulka, nedzirdīgo kultūras organizatora darbu, tāpēc labi pārzinu nedzirdīgo cilvēku vajadzības un LNS rīcību, kas nepieciešama, lai mūsu ļaudis justos vienlīdzīgi un pilntiesīgi visās dzīves jomās. Uzaugusi nedzirdīgo ģimenē, labi zinu, kas tieši viņiem visvairāk nepieciešams. Vēl dziļāk to iepazīnu, darbojoties LNS valdes un LNS Domes sastāvā, kā arī dažādos projektos un valsts pasūtījuma izpildē.

2. Pamatā visam darbam, protams, būs patlaban sagatavotā Darbības programma nākamajiem 4 gadiem, ko apstiprinās LNS Kongresā. Esmu ar to iepazīsies, bet par praktisko darbu tās realizācijā un izmaiņām pieņemšu lēmumus tad, kad vēl tuvāk ar to iepazīšos, būdama prezidente.

3. Man ir prieks, ka mūsu nedzirdīgie cilvēki kļūst arvien zinošāki un izglītotāki dažādās dzīves jomās, vēlas un ir spējīgi uzņemties atbildību par savu dzīvi, arī par mūsu Nedzirdīgo savienību. Būs tā, kā nedzirdīgo tauta izlems. ▲

nākamajam LNS prezidentam?

beigsies 1 – 2 dienās.”

Zanete Škapare (Kuldīgas RB): “Ļoti pozitīvi. Jo vairāk iespēju izvēlēties, jo labāk. Tas liek izvirzītajiem kandidātiem vairāk padomāt par to, ko viņi var piedāvāt vēlētajiem. Konkurence šajā gadījumā ir tikai ieguvums LNS biedriem.”

Elvīra Čaika (Daugavpils RB): “Nezinu, vai tie, kuri grib par prezidentu, nopietni domāja vai jokoja. Vajag padomāt, vai būšu piemērots šim amatam. Kāpēc vajag mainīt citu prezidentu? Es to neatbalstu.”

Gundega Paņko (Liepājas RB): “Es gribētu, lai ir tikai viens kandidāts.”

Santa Kesenfelde (Rīgas RB): “Esmu jau izvēlējusies savu prezidenta amata kandidātu, par ko kongresā balsošu. Pārējos kandidātus neatbalstu.”

Otrais: Kādam, pēc jūsu domām, jābūt LNS prezidentam?

A. Osmanis: “Tam ir jābūt tādam, kas spēs vadīt LNS, spēs saliedēt komandu, spēs virzīt organizāciju uz LNS kongresa atstiprinātiem mērķiem un spēs organizēt valsts deleģētos pasūtījumus. Lai veiktu tos darbus, ir nepieciešamas attiecīgas zināšanas.”

A. Ceple: “Pēc mūsu domām, LNS pre-

zidentam jābūt saprotošam, pretimnakošam, gudram, tolerantam, atsaucīgam, ar stipru mugurkaulu.

M. Sarkane: “LNS prezidentam ir jābūt tādam, kas stāv un krīt par saviem cilvēkiem, domā par mūsu kopienas interesēm. Viņam jābūt zinošam likumdošanā, darba specifiskā ar nedzirdīgiem cilvēkiem, saprotošam. Stingram, bet tajā pašā laikā tuvam ar tautu.”

D. Lāce: “LNS prezidentam jābūt gudram, garā stipram un draudzīgam. Jāsauglabā LNS iestrādes, jāciens LNS pagātne, jākopj LNS tradīcijas, jāspēj saturēt LNS biedrus kopā draudzīgā kolektīvā.”

Ž. Škapare: “Prezidentam jābūt izglītotam, kompetentam jautājumos, kas skar nedzirdīgo intereses, godprātīgam, taisnīgam un ar augstu morālo stāju. Jābūt labam komandas vadītājam, kurš ne tikai nodod komandas padotajiem, bet strādā un uzklausa padoto viedokli, rēķinās ar saviem darbiniekiem.

Jābūt tādam prezidentam, kuru satiekot tu izjūti cieņu un vari lepoties, ka tieši šis cilvēks ir LNS prezidents. Prezidentam jābūt sasniedzamam, viņam ar darbiem jāpierāda, ka viņam rūp nedzirdīgo intereses ne tikai Rīgā, bet arī visā Latvijā.

Uzticība un cieņa nenāk automātiski

dāvanā ar amatu, bet jāiemanto, jānopelna ar vārdiem un darbiem! Viņam nav obligāti jābūt nedzirdīgam vai vārdzirdīgam, bet cilvēkam, kurš ciena un saprot nedzirdīgo sabiedrību, pārvalda zīmju valodu.”

E. Čaika: “Tam jābūt cilvēkam, kurš ir gatavs ikdienā strādāt un spēš nodrošināt kvalitatīvu darbu, labas attiecības, viņam jābūt stipram, gudram, visus likumus jāzina.”

Ieva G – Preiss: “Prezidentam jābūt labām zīmju valodas prasmēm, labi jāpārzina nedzirdīgo cilvēku problēmas, jāzina likumi, jābūt pozitīvam un drosmīgam.”

G. Paņko: “Laiņam, saprotošam, godīgam un atsaucīgam, ar cienīgu stāju, bez augstprātīgas izturēšanās.”

S. Kesenfelde: “Kādu vēlos redzēt prezidentu – pirmkārt, atklātu, uzmanīgu pret tautu un darbiniekiem, komunikablu, draudzīgu, diplomātisku. Viņa darbībai jābūt caurspīdīgai, viņam jābūt labam organizatoram, jāprot uzklaust biedrus un kolēģus.

Prezidents nedrīkst būt egoists, iedomīgs, ignorēt citu cilvēku domas.

Vēlos, lai LNS vadība nomainītos, vajag jaunas sejas, jaunus, radošus, smaidošus, energiskus cilvēkus! ▲

EUD arī turpmāk vadīs Marku Jokinens

No 20. līdz 21. maijam Maltas galvaspilsētā Valletā notika Eiropas Nedzirdīgo savienības (EUD) 33. ģenerālā asambleja (GA). Asamblejā piedalījās 49 delegāti no 27 Eiropas valstīm. Latvijas Nedzirdīgo savienību pārstāvēja prezidents Edgars Vorslovs un viceprezidente Inese Immure.

EUD ģenerālās asamblejas dienas kārtībā bija 16 jautājumi – galvenie: EUD 2016. gada veikuma apspriešana, prezidenta un valdes vēlēšanas, biedru maksas apstiprināšana.

Klātesošie noklausījās un apstiprināja EUD valdes ziņojumu par darbu 2016. gadā (ar pilnu EUD ietekmes ziņojumu varat iepazīties EUD mājaslapā: <http://www.eud.eu/impact-reports>).

Svarīgākie sasniegumi – izmaiņas vairākos likumos

EUD prezidents Marku Jokinens uzsvēra, ka pēc vairāku gadu darba beidzot notikušas izmaiņas vairākos likumos/normatīvos aktos. **Vissvarīgākais sasniegums ir Eiropas Pieejamības akta izsludināšana**, kas paredz noteikt kopīgas pieejamības prasības būtiskākajiem produktiem un pakalpojumiem, lai cilvēkiem ar invaliditāti Eiropas Savienībā palīdzētu pilnvērtīgi iekļauties sabiedrībā.

Jāturpina darbs, lai Pieejamības akts tiktu īstenots dzīvē, tāpēc var tikai priecāties, ka Eiropas Parlamentā ir divi nedzirdīgie deputāti Helga Stīvensa un Adams Kosa, kuri sadarbibā ar EUD aktīvi iestājas par nedzirdīgo tiesību ieviešanu.

Ne mazāk svarīgs sasniegums bija **Rezolūcijas par zīmju valodu un zīmju valodas tulku izmantošanas iespējām ES** apstiprināšana Eiropas Parlamentā. Rezolūcija norāda, cik svarīgi ir nodrošināt pieejamību nedzirdīgajiem ar zīmju valodas (ZV) tulka starpniecību un kādi pasākumi vajadzīgi, lai uzlabotu nodrošinājumu ar ZV tulka pakalpojumu gan ES līmenī, gan valsts līmenī.

Jāatzīmē, ka EUD kā vienīgā Eiropas līmeņa nevalstiskā organizācija pārstāv nedzirdīgo cilvēku un ZV lietotāju intereses, aktīvi piedalās ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti īstenošanu Komitejas pārskata ziņojumu apspriešanu par šīs Konvencijas īstenošanu katrā konkrētā valstī. Tā EUD sniedz atbalstu attiecīgo valstu nedzirdīgo organizāciju pārstāvjiem. EUD joprojām aktīvi iestājas, lai šo ANO Konvenciju īstenotu arī ES un Eiropas Padomes institūcijās.

EUD darbs projektu īstenošanā

Pārskata periodā EUD turpināja darbu pie apjomīga projekta **“The Sign Teach”** (angļu val. – zīmju mācīšana), ko līdzfinansē ES Erasmus+ programma. Projekts paredz izveidot un attīstīt atvērtu izglītības resursu (līdzekļu kopumu) zīmju valodas skolotājiem un viņu sagatavotājiem ES dalībvalstīm. Jau tagad mājaslapā www.signteach.eu zīmju valodas skolotāji var iepazīties ar dažādām zīmju valodas mācīšanas metodēm un citu skolotāju pieredzi.

“Nexes” ir otrs svarīgs projekts, kurā iesaistījusies EUD. Tajā paredzēts pētīt un izveidot nākamās paaudzes ārkārtas palīdzības pakalpojumu, kas, izmantojot visas interneta komunikācijas tehnoloģijas, ļautu nedzirdīgajiem visā Eiropā bez problēmām izsaukt palīdzību pa 112.

Par EUD valdes darbu

2016. gadā notikušas 4 valdes sēdes (tās notiek reizi ceturksnī): Granādā (Spānijā), Ševeningenā (Nīderlandē), Bratislavā (Slovākijā) un Laspalmasā (Spānijā, Kanāriju salās). Šajās pilsētās

EUD valde organizēja arī seminārus par tādām aktuālām tēmām kā nedzirdīgo izglītošana, tiesības uz zīmju valodu u. c.

Tāpat EUD valdes locekļi kā lektori uzstājās vairākās Eiropas valstīs, lai iepazīstinātu vietējo nedzirdīgo organizāciju ar EUD aktivitātēm un diskutētu par nedzirdīgiem aktuālām tēmām.

Citas EUD aktivitātes

No pagājušā gada EUD ir jauna, **uzlabota mājaslapa**, kas piesaistījusi vairāk apmeklētāju. Izveidots informācijas katalogs, kur tematiski sakārtota interesējošā informācija. Tagad pastāv arī iespēja kontaktēties ar EUD, sūtot videoziņojumu zīmju valodā. Lai ikviens ātri būtu informēts par EUD aktivitātēm, organizācija aktīvi izmanto sociālos tīklus Facebook un Twitter.

Tāpat EUD lepojas, ka ir viena no Eiropas līmeņa organizācijām, kas regulāri piedāvā **stažēšanās programmu**. Tā ir arī unikāla iespēja jebkuram ES dalībvalsts iedzīvotājam iegūt darba pieredzi darbā ar Eiropas līmeņa institūcijām un uzlabot starptautisko zīmju prasmes.

Par EUD finansiālo situāciju

Klātesošie noklausījās un apstiprināja arī ziņojumu par EUD finansiālo stāvokli. 2016. gadā EUD ieņēmumi sastādīja gandrīz 400 tūkstošus eiro, no tiem biedru nauda bija 20%. Vairāk nekā pusi ieņēmumu veidojis Eiropas Komisijas piešķirtais finansējums, tā saucamais grants “Tiesības, vienlīdzības un pilsonības programmas 2014 – 2020” ietvaros.

Savukārt vairāk nekā puse no izdevumiem saistīti ar personāla (darbinieku) darba apmaksu. Kopumā 2016. gadā izlietoti 415 tūkstoši eiro, kas ir par 47 tūkstošiem mazāk nekā 2015. gadā, kad tika atzīmēta EUD 30 gadu pastāvēšanas jubileja.

Prezidenta un valdes vēlēšanas

EUD prezidenta un valdes vēlēšanu process šoreiz bija vienkāršs, jo uz 5 vietām bija tikai 5 kandidāti. Par prezidentu atkārtoti ievēlēja Marku Jokinenu. Savukārt par viceprezidentu ievēlēts unģārs Gergelijs Tapolčajs, kas jau darbojās iepriekšējās valdes sastāvā. Iepriekšējais viceprezidents Humberto Insolera (Itālija) atstājis valdi, jo ievēlēts Eiropas Cilvēku ar invaliditāti foruma izpildkomitejā. Darbu valdē turpinās zviedriete Luīze Danielsone, kurai pievienojušies divi jaunpienācēji – Daniels Biters no Vācijas un Sofija Isari no Grieķijas.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Biedru maksa palielināta

Karstākais temats bija biedru maksas palielināšana, par kuru sāka diskutēt pirms 2 gadiem Rīgā, jo līdzšinējais biedru maksas apmērs bijis noteikts 2003. gadā. Arī šoreiz bija debātes, tomēr izdevās vienoties, ka no 2018. gada tā tiks palielināta par 5 %.

Nolemts, ka EUD valde pēc noteiktiem kritērijiem varēs pieņemt lēmumu par biedra maksas samazināšanu, ja kādai valstij ir pamatotas grūtības to samaksāt. Pašreizējā biedra maksa ir 2000 EUR gadā. No 2018. gada tā būs 2100 EUR un no 2020. gada – 2200 EUR.

Par nākamo ģenerālās asamblejas vietu

Nolēma uzticēt valdei pieņemt lēmumu par nākamo EUD norises vietu. Nākamgad pirmajā pusgadā Bulgārija ir ES prezidojošā valsts, tāpēc bija plānots rīkot GA Bulgārijā, bet Bulgārijas Nedzirdīgo organizācijas pārstāvji nepiedalījās GA un no viņiem nebija saņemta arī atbilde, vai tā ir gatava organizēt GA.

Uz GA rīkošanu pieteicās Austrija un Lielbritānija. Lielbritānijas Nedzirdīgo asociācijas prezidents Terijs Railijs atgādināja klātesošajiem, ka Lielbritānija ir EUD dalībvalsts kopš dibināšanas brīža (1985), taču tajā nevienu reizi nav rīkota GA un arī pēc *Brexit* tā nevarēs būt prezidojošā valsts.

Jautājuma par GA norises vietu izskatīšana tika atlikta līdz augustam. Atgādinām, Latvijā EUD Ģenerālā asambleja notika 2015. gadā.

Par 2017. gada budžetu

Dalībnieki pieņēma zināšanai 2017. gada budžeta projektu, kur kopējie ienākumi plānoti 297 195 EUR apmērā, no kuriem aptuveni 237 000 veido Eiropas Komisijas piešķirtais finansējums, un politiskās darbības programmu 2017. gadam, kurā liela uzmanība pievērsta darbam ar Eiropas institūcijām nedzirdīgo interešu aizstāvēšanai Eiropas Pieejamības akta un Eiropas Audiovizuālo mediju direktīvas satura izstrādes gaitā.

EUD darbības galvenie mērķi

M. Jokinens atzīmēja, ka gan šogad, gan nākamajos 3 gados EUD galveno

uzmanību veltīs trīs galvenajiem mērķiem: **zīmju valodas oficiāla atzīšana visās Eiropas valstīs; komunikācijas un informācijas barjeru likvidēšana; vienlīdzības principu ievērošana nodarbinātības jomā un izglītības iegūšanā.** Visā pasaulē pieaug veco ļaužu un bēgļu skaits, tostarp arī nedzirdīgo vidū, tāpēc EUD veltīs lielu uzmanību tam, lai tiktu ievērotas viņu tiesības. Ne mazāk svarīgs jautājums ir arī panākt nedzirdīgo sievietes vienlīdzību ar vīriešiem.

Šogad viens no galvenajiem EUD valdes uzdevumiem ir sagatavot publicēšanai **grāmatu par ANO Konvencijas**

tājumiem un ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām. Tāpat EUD turpina sadarboties ar Eiropas *Zīmju valodas tulkus forumu*, Eiropas Nedzirdīgo jauniešu savienību, Pasaules nedzirdīgo federāciju, Eiropas Nedzirdīgo un neredzīgo savienību un Eiropas Nedzirdīgo sporta organizāciju.

Uzslavas mazajai Maltes Nedzirdīgo organizācijai

EUD GA noslēgumā M. Jokinens pateicās Maltes Nedzirdīgo asociācijai par paveikto darbu GA uzņemšanai. Ļoti mazā organizācija (**46 biedri**), piesaistot brīvprātīgos, spēja noorganizēt EUD semināru un GA augstā līmenī. Tāpat viņš izteica apbrīnu, ka mazā Maltes nedzirdīgo organizācija spējusi īsā laikā panākt maltiešu zīmju valodas oficiālu atzīšanu.

LNS prezidenta Edgara Vorslova vērtējums:

„EUD, neskatoties uz mazo darbinieku skaitu (4 pamata darbinieki, praktikants/i un zīmju valodas tulkus), veikusi lielu darbu nedzirdīgo cilvēku interešu aizstāvēšanā Eiropas līmenī.

Salīdzinājumā ar situāciju pirms 10 gadiem tagad ir ļoti mainījusies sabiedrības izpratne par nedzirdīgajiem cilvēkiem pastāvošajām barjerām un pašu nedzirdīgo iespējas iekļauties sabiedrībā notiekošajos procesos.

Kurš pirms 10 gadiem varēja iedomāties, ka Eiropas Parlamentā būs divi

nedzirdīgie deputāti un viens no viņiem (Helga Stīvensa – aut. piezīme) kandidēs uz Eiropas Parlamenta prezidenta amatu.

Tāpat veikts liels un smags lobēšanas darbs sarunās ar citām organizācijām, lai panāktu EUD pārstāvja H. Insoleras ievēlšanu Eiropas Cilvēku ar invaliditāti foruma (EDF) izpildkomitejā. Starp citu, EDF ģenerālsēkretāres amatā ievēlēja **Latvijas pārstāve – SUSTENTO vadītāja Gunta Anča.**

Kas attiecas uz LNS, tad varam būt lepni, ka esam viena no spēcīgākajām nedzirdīgo organizācijām Eiropā. Pie manis nāca citu valstu pārstāvji un interesējās par mūsu pieredzi sadarbībā ar valsts institūcijām un finansējuma piesaistē.” ▲

Inese Immure

Attēlā: L. Danielsona, G. Tapolčajs, M. Jokinens, S. Isari un D. Biters

par personu ar invaliditāti 24. panta "Izglītība" īstenošanu. Grāmatā būs labās prakses piemēri un ieteikumi Eiropas nedzirdīgo kopienai, kā izmantot Konvenciju savā labā un uzlabot izglītības līmeni nedzirdīgo cilvēku vidū. Arī Eiropas sociālo tiesību pilāra (*vadlīnijas Eirozonas valstu nodarbinātības un sociālajai politikai*) ieviešana ir svarīgs uzdevums. EUD sekos, lai vadlīnijās tiktu ietvertas arī nedzirdīgo cilvēku vajadzības.

Sadarbības organizācijas

EUD izveidojusies laba sadarbība ar Eiropas Komisiju un Eiropas Parlamentu. EUD pārstāvji regulāri apmeklē augsta līmeņa pasākumus un konferences – īpaši tas attiecas uz invaliditātes jau-

Pļaviņu biedri satraukušies

Pļaviņu reģionālās biedrības 33. konference/ praktikumā piedalījās visi grupās izvirzītie 14 delegāti. Klāt bija LNS prezidents Edgars Vorslovs, viceprezidente Inese Immure, LNS valdes loceklis Ivars Kalniņš, Jauniešu centra vadītājs Kristaps Legzdiņš un biedri/novērotāji Natālija Jaņeviča, Gaida Zača un Andris Bučis.

Konferenci vadīja Ainārs Osmanis. Pēc viņa prezentācijas par biedrības valdes darbu iepriekšējā atskaites periodā jautājumu nebija. Bet debatēs biedri vairāk sūdzējās par LNS struktūrām, nevis apsprieda, kā uzlabot pašu biedrības darbu.

Manefa Uljanova bija satraukusies, ka viņai īres maksa par dzīvokli LNS piederošajā ēkā vienā mēnesī palielināta uzreiz par 25 eiro.

Raitis Rūrāns bija neapmierināts, ka LNS Surdocentrs sūta maldinošu ziņu tehnisko palīgglīdzekļu saņēmējiem, ka tos var saņemt visās darba dienās, to

skaitā piektdienās. Izrādās, ka piektdienās tādu tehniku neizsniedz. Viņš teica – nav pareizi, ka LNS informācijas nodaļa aiziet atvaļinājumā visi uzreiz un nav kas uzklausa jaunāko informāciju. Viņš arī ierosināja mazo Pļaviņu RB likvidēt (!).

Viesturs Jakubovičs izteica vēlmi sazināties ar konkrētiem tulkiem jebkurā laikā.

Viktors Mauriņš, atbildot uz ideju likvidēt Pļaviņu RB, izteicās, ka viņa vadītā Līvānu grupa varētu darboties Daugavpils RB vadībā.

A. Osmanis izteicās filozofiski: "Laiki mainās, un arī mums jāmainās." Viņš piedāvāja variantu, ka Pļaviņu grupu var piesaistīt Rīgas RB, bet Līvānu biedru grupu – Daugavpils RB, turklāt Pļaviņu RB kluba telpas tāpat paliktu biedru rīcībā, kur varētu pulcēties LNS biedri un saņemt sociālo darbinieku pakalpojumus no Rīgas RB.

Inese Immure, atbildot uz Raita Rūrāna sūdzību par LNS informācijas nodaļu, teica, ka vajadzēja uzreiz nākt kaut vai pie viņas. Ja ziņa būtu ļoti svarīga, tad informācija būtu uzreiz sagatavota un publicēta – arī Informācijas nodaļas atvaļinājuma laikā tāda iespēja ir.

V. Jakubovičam atbilde – tulki strādā līdz pl. 17. Bet visiem izdoti speciālie 2 tulku mobilie numuri ārkārtas situāci-

jām. Tulku vajag izsaukt savlaicīgi, tad lielāka iespēja saņemt tulka palīdzību klātienē.

Edgars Vorslovs izskaidroja M. Uljanovai, ka LNS īpašumos maksu par dzīvokli veido 2 daļas – ir īres maksa par īpašumu un apsaimniekošanas maksa, kas paliek mājas remontam, apsaimniekošanai, sētnieka apmaksai u.c.

Pļaviņu RB valdes darbu delegāti atzina par apmierinošu.

Delegāti nolēma ar 13 balsīm (pret – Dzintra Ligita Herbste) lūgt Latvijas Nedzirdīgo savienības valdi izskatīt jautājumu par LNS Pļaviņu reģionālās biedrības likvidāciju.

Biedrības priekšsēdētāja vēlēšanās biedri balsoja par diviem kandidātiem – Raiti Rūrānu un Viesturu Jakuboviču, jo līdzšinējais ilggadīgais priekšsēdētājs A. Osmanis savu kandidatūru atsauc. Ar 8 balsīm **Raiti Rūrānu (attēlā vidū) ievēlēja par priekšsēdētāju. Valdē kopā ar viņu strādās A. Osmanis (attēlā pa kreisi) un Ilze Gabranova (attēlā pa labi).**

Par LNS kongresa delegātiem ievēlēja A. Osmani un Viktoru Mauriņu. A. Osmani ievēlēja arī par jaunās LNS domes pārstāvi no Pļaviņu RB.

Beidzamajā balsojumā konferences delegāti vienbalsīgi nobalsoja par Pļaviņu reģionālās biedrības **Goda biedra nosaukuma piešķiršanu Manefai Uljanovai. ▲**

Daugavpilī jauns Goda biedrs

Daugavpils RB pārvēlēšanu 34. konference risinājās nesen izremontētājās telpās. Uz konferenci ieradās visi 19 delegāti. Piedalījās LNS prezidents Edgars Vorslovs, viceprezidente Inese Immure, domes loceklis Ivars Kalniņš un Jauniešu centra vadītājs Kristaps Legzdiņš.

Par konferences vadītāju delegāti apstiprināja Elvīru Čaiku.

E. Čaika nolasīja ziņojumu par valdes darbu no 2015. gada 10. maija līdz 2017. gada 29. aprīlim. Delegāti pieņēma to zināšanai un konferences lēmumā to novērtēja kā apmierinošu.

Jeļena Dmitrijeva un Regīna Radkeviča izteica neizpratni: Daugavpils RB mītnes pagalmā uzlikta zīme, ka iebraukt teritorijā var ar atļauju. Viņas jautāja, vai tiešām biedrības biedri nedrīkst iebraukt pagalmā, lai saņemtu

biedrībā sociālos pakalpojumus.

E. Vorslovs atbildēja, ka zemes gabals ir LNS īpašums un visus ar to saistītos jautājumus kārtos SIA "LNS nekustamie īpašumi".

Konference iepazinās ar LNS darbības programmas realizāciju 2013. – 2017. gadā, kā arī ar LNS darbības stratēģiju 2017. – 2019. gadam.

Statūtu apspriešanā E. Čaika arī ieteica izmaiņas LNS statūtu punktā 9.3, rosinot par konferences sasaukšanu ne retāk kā reizi 4 gados.

Par biedrības priekšsēdētāju atkārtoti un vienbalsīgi ievēlēja Elvīru Čaiku (attēlā 4. no labās). Valdē viņai palīdzēs Igors Čaika, Mārtiņš Bergmans, Jeļena Dmitrijeva, Gaļina Gura,

Regīna Radkeviča, un Valentīna Stapkeviča (attēlā no kreisās).

Uz LNS 19. kongresu izvirzīja 4 delegātus: Elvīru Čaiku, Igoru Čaiku, Ludmilu Reruhu, Mārtiņu Bergmanu.

Uz LNS nākamo domi izvirzīja E.Čaiku.

Uz LNS prezidenta amatu izvirzīja E. Vorslovu un Sandru Gerenovsku.

Noslēdzot konferenci, delegāti nolēma piešķirt LNS Daugavpils RB **Goda biedra nosaukumu Česlavam Slavinskim. ▲**

Rēzeknē liela vienbalsība

Uz LNS Rēzeknes RB 35. konferenci ieradās visi 24 delegāti. Viesi: LNS prezidents Edgars Vorslovs, LNS viceprezidente Inese Immure, Ivars Kalniņš, LNS Jauniešu centra pārstāvis Kristaps Legzdiņš. Konferenci vadīja biedrības priekšsēdētāja Mārīte Sarkane.

Pēc atskaites ziņojuma debatēs Raitis Zvīdris atzina, ka biedrība strādājusi labi, bet daudzi biedri dzīvo tālu un var ierasties tikai uz lielākajiem pasākumiem.

Artūrs Vindačs izteica biedrībai pateicību par atbalstu un sadarbību interešu kluba "Juniors" pasākumu organizēšanā.

Inese Geduša uzsvēra, ka biedrības darbība mainījies uz labo pusi.

Biedrības darbs tika atzīts par apmierinošu.

LNS prezidents Edgars Vorslovs savā runā atzīmēja, ka Rēzeknes RB ir viena no labākajām reģionālajām biedrībām, bet jācenšas strādāt vēl vairāk un labāk. Prieks, ka ir ļoti laba sadarbība ar sava reģiona pašvaldībām Rēzeknē, Kārsavā, Preiļos.

M. Sarkane ieteica labojumu LNS Statūtu 9. nodaļā: "Augstākā reģionālo biedrību (teritoriālo struktūrvienību) pārvaldes institūcija ir biedru kopapulce vai pārstāvju sapulce – konference, kas saucama **ne retāk kā reizi 4 gados.**" Konferences delegāti to atbalstīja.

Par biedrības priekšsēdētāju vienbalsīgi ievēlēja M. Sarkani. Biedrības valdē kopā ar viņu strādās Inese Geduša, Vita Kravale, Ārija Kopeika un Jolanta Tutina (*attēlā no labās*).

Par delegātiem uz LNS 19. kongresu ievēlēja Jolantu Tutinu, Vitu Kravali, Āriju Kopeiku, Mārīti Sarkani. Par biedrības pārstāvi nākamajā LNS domē ievēlēja M. Sarkani.

Par kandidātiem uz LNS prezidenta amatu M. Sarkane izvirzīja E. Vorslovu, bet R. Zvīdris – Ivaru Kalniņu. Delegāti nobalsoja par abiem.

Biedrības galvenie uzdevumi turpmāk: rūpēties par invalīdu darba un sadzīves apstākļu uzlabošanu, biedru integrāciju, informācijas nodrošināšanu par biedrības pasākumiem; veicināt aktīvāku biedru iesaistīšanos biedrības kultūras dzīvē; uzmanību vairāk pievērst pensionāriem un tiem biedriem, kuri veselības dēļ nevar aktīvi piedalīties biedrības ikdienas dzīvē. ▲

Sākumu lasiet 1. lpp. Rīgas RB konferencē – visinteresantāk

dejotāji un aktieri, kas gatavojas uzstājas, varētu vērot notikumus uz skatuves.

Atbildīgā LNS valdē par informāciju Inese Immure skaidroja: televizori aiz skatuves, tas ir tikai organizatorisks jautājums. Liepājā 17. jūnijā būs nedzirdīgo festivāls, un tur arī aiz skatuves varēs redzēt uz skatuves notiekošo.

Daudzi priekšlikumi

Skatuves veterāne **Olga Anufrijeva – Frolova** arī nāca ar vairākiem priekšlikumiem: Elvīras ielā 19, Surdocentrā vajag vienu tulkus uz vietas. Daudzi nedzirdīgie turp iet un nevar saprasties ar darbiniekiem.

Viņa, tāpat kā daudzi citi, ierosināja, ka grupu sapulcēm kvorums jānosaka mazāks, jo pirmoreiz kvoruma parasti nav, tāpēc sapulce nenotiek, bet uz atkārtotu ierodas vēl mazāk biedru.

Viņa bija skarba: vai tiešām vienu reizi 2 gadus nevar saņākt uz sapulci, bet, kad jāsaņem planšete, tad gan visi atskrien. Olga uzskata, ka citus 3. grupas invalīdus nevar salīdzināt ar 3. grupas nedzirdīgajiem invalīdiem, kuriem vajadzētu piešķirt atlaides sabiedriskajam transportam.

Par televīziju viņa teica – titri grūti salasāmi, vajag tos uzlikt uz melna fona. Viņa neskatās surdotulkotajiem, bet lasa titrus un uzskata, ka nedzirdīgajiem tas ir derīgi – lai mācās lasīt.

Ko darīt ar mazajām grupām?

Elfa Zariņa pastāstīja, ka Rīgas RB valdē ir runāts par to, ka mazākās grupas, tādas kā "Cerība", Raiņa vakarskola, "Tilts" un citas būtu kā interešu centri un tos pievienotu klāt lielākajām grupām. E. Zariņa domā, ka 13 grupas Rīgas RB ir par daudz.

Regīna Rizika: mazās grupas ir jālikvidē, grupa varētu būt, sākot no 25 cilvēkiem. Viņa uzskata, ka ar pārvēlēšanu sapulcēm tāda spēlēšanās vien ir, nolikums, statūti jāmaina.

Edgars Vorslovs uz to paskaidroja, ka grupu sapulces nav atkarīgas no LNS statūtiem, ir LNS valdes apstiprināts nolikums, kas ir visās biedrībās.

Debašu turpinājumā ar interesantu priekšlikumu pie konferences dalībniekiem vērsās **Ilona Liniņa**, iesakot izveidot LNS mā-

jaslapai mobilo aplikāciju.

Inese Immure atzina, ka ideja par mājaslapas aplikāciju telefonā ir ļoti laba. Tas veicinātu lielāku apmeklētāju skaitu. LNS noskaidros kādas varētu būt izmaksas.

Nedzirdīgiem vajag savu pensionātu

Vita Kamare ieteica nomainīt invaliditātes apliecību un ierakstīt tajā – dzirdes invalīds. Viņa pastāstīja, ka LNS Rehabilitācijas centrā (RC) katru mēnesi notiek kompleksās nodarbības, kurās piedalās arī nedzirdīgie no pensionātiem. Kad nodarbību programma beidzas, daudzi no viņiem ļoti negrib atgriezties savos pensionātos, jo tur nav citu nedzirdīgo, ar kuriem komunicēt. Būtu labi, ja kādā pensionātā veidotu nedzirdīgo grupu, nevis katrs savā pensionātā.

Ar viņu vienisprātis bija **Māra Lasmane:** nedzirdīgajiem vajag savu atsevišķu pensionātu, senāk bija MRU, kopmītnes, kurās nedzirdīgie dzīvoja kopā. Tagad cilvēki ar garīgās attīstības traucējumiem mēnesi padzīvo RC Rīgā, tad brauc atpakaļ uz laukiem pie saviem vecākiem. Kad vecāku nebūs, viņus sūtīs uz pensionātu. Vajag veidot savu pensionātu nedzirdīgajiem cilvēkiem.

S. Gerenovska atzina, ka par pensionātiem jautājums nav vienkāršs. Daudzi nedzirdīgie nemaz negrib kopā ar citiem nedzirdīgajiem, tāpēc jāveic aptauja to nedzirdīgo vidū, kuri dzīvo pensionātos, mēs viņu vietā nevaram izlemt. Nedzirdīgos ar garīgo atpalicību gan vajadzētu vienā pensionātā.

Jauniešu viedokļi atšķiras

Kristaps Legzdiņš: "Kopsoli", LNS mājaslapā visu laiku raksta tekstus. Notiek liels pasākums – raksts. Vēlētos vairāk 2 – 3 minūšu garus video par gaidāmiem pasākumiem. Jauniešus nevar atstāt malā, viņu viedoklis atšķiras, un tas ir jāuzklausa. Vajag iesaistīt jauniešus un vecāko paaudzi kopīgos pasākumos. Tāpat vajadzētu izvirzīt jauniešus LNS domē, lai viņiem arī būtu iespējas lemt un izteikt savu viedokli.

Krista Kristīne Magone uzskata, ka jauniešu viedokļi atšķiras no vecākās paaudzes viedokļiem. Tāpēc viņa gribētu: kad LNS pārstāvji dodas uz tikšanos ar ministru vai pašvaldības pārstāvjiem, lai

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

ņem līdzi jauniešu pārstāvi, tad būtu izteikts arī jauniešu viedoklis. K. Magone informēja, ka jaunieši gribētu sev lielākas telpas.

LNS prezidents **E. Vorslovs** iebilda: izbrīna priekšlikums par jauniešu ņemšanu līdzi uz tikšanos ministrijās un citur, lai var paust savu viedokli. LNS un Jauniešu centrs ir vienota organizācija, un pie ministra organizācijai jānododas ar vienu, nevis dažādiem viedokļiem. Ko gan varēsīm panākt, ja ministrs redzēs, ka nav vienprātības mūsu pašu starpā.

V. Strazdiņš arī atzina, ka biedrības biedri daļās jaunajā un vecajā paudzē, bieži viens uz otru šķībi skatās, izsaka indīgas piezīmes – tā ir mūsu sabiedrības šķelšanās. **Ivars Kalniņš**: turpinot Vara Strazdiņa aizsākto tēmu par jauniešiem, atceros, ka jau pirms 8 – 12 gadiem Arnolds Pavlins teica, ja nedomāsim par jauniešiem, ar laiku būs to trūkums. Tagad, pēdējo četru gadu laikā jauniešu skaits LNS ir palielinājies, pateicoties Jauniešu centra darbībai. LNS ir svarīgi spēcīgi darbinieki nākotnē, tāpēc jau tagad jaunieši jāiesaista dažādās LNS darbības jomās.

Par informācijas nodrošināšanu

Sandra Gerenovska runāja par trešdienu pasākumiem Rītausmā, kur nāk daudzi lektori un stāsta vajadzīgu informāciju. Bet paaudzes mainās, nāk jauni lektori, jauni tulki, bet biedri saka, ka viņu stāstītais nepatīk. Ja grib, lai stāsta jaunumus, tad jānāk pretī katram lektoram, jāciena tas, pat ja viņam ir vājāka zīmju valoda.

Guna Priede savukārt nesaprot, kāpēc LNS atraida informāciju. Viņa pastāstīja, ka nedzirdīgo motociklistu kluba "Nakts pūce" biedri piedalās dažādos pasākumos, piemēram, moto sezonas atklāšanā, gribētos, ka foto un informācija par piedzīvoto tiktu ievietota LNS mājaslapā. Moto braucēji ir LNS biedri, maksā biedru naudas, kāpēc šādu informāciju nevar ievietot?

Inese Immure sniedza atbildi: LNS mājaslapā nav informācijas par motobraucējiem, jo tādi interešu klubi ir ļoti daudzi un par visiem informāciju ievietot mājaslapā nav iespējams, jo sevišķi galvenajā lapā.

Ir visas iespējas Facebook izveidot savu profilu un informēt par kluba darbību. LNS ir sabiedriska organizācija un mājaslapā jābūt nopietnākām lietām. Tad, ja motobraucēji sasniedz ko unikālu, iegūst pirmo vietu vai kas tamlīdzīgs, tad varam informēt. Mājaslapā informācija tiek sadalīta, nopietnākā ir Jaunu-

mos – galvenajā lapā, bet pārējā – pie Biedrību ziņām vai citās sadaļās.

Māra Lasmane informēja, ka LNS mājaslapā daudz rakstu ir sadaļā Biedrību ziņas, bet daļa informācijas pie Jaunumiem. Mājaslapa nav viegli pārskatāma, labāk būtu, ja visa informācija būtu vienuviet vienā sadaļā.

Guntars Beisons izteicās par televīziju: vārdzirdīgie mīl Supernovu, tur ir surdotulkošana. Bet notiek pasaules čempionāts hokejā, starpbrīžos ir intervijas – tai informācijai surdotulkojuma nav. Ja Supernovu tulko, kāpēc netulko hokeju?

Telpas, nekustamie īpašumi

Māris Veidemanis informēja, ka Jelgavas grupas nedzirdīgie ir neapmierināti ar telpām Jelgavā. Vienu reizi nedēļā uz pāris stundām tās tiek īrētas, ar to nepietiek. Vajadzētu īrēt uz ilgāku laiku, jo cilvēki grib satikties sestdienās, svētdienās, bet tas nav iespējams.

Varis Strazdiņš dalījās jautājumā par nekustamajiem īpašumiem. Viņš pastāstīja, ka daudzos īpašumos ir problēmas, piemēram, lai Rītausmā sakārtotu ugunsdrošības jautājumu, vajadzīgi 7000 eiro. Elvīras ielas bijušais ražošanas korpuss atrodas uz saimnieka zemes un katru mēnesi par zemes īri LNS viņam maksā 1000 eiro.

Santa Kesenfelde runāja par zīmju valodas tulku formu – divu gadu laikā nekas nav mainījies, tulki staigā raibās drēbēs. Lietuvā visiem tulkiem melnas kleitas, vizītkartes. Viņa izteica vēlmi, ja tulki atrodas nedzirdīgo sabiedrībā, tad viņiem savā starpā jārunā zīmju valodā. S. Kesenfelde uzskata, ka "Kopsoli" un

LNS mājaslapā vajadzētu vairāk informācijas par kultūras dzīvi un intervijas ar dažādiem cilvēkiem.

Arī **Iveta Kraze** runāja par tulkiem: agrāk bija tulku deficīts, tagad tulki ir, bet tulkotā informācija nav pilnvērtīga, man mācībās tulks nespēj paskaidrot tā, lai es saprastu. Bieži tulks nogurst. Uzskatu, ka vajag nodrošināt divus tulkus lekcijās: vienu, kas rakstītu; otru, kas tulkotu zīmju valodā.

Bez tulkiem nevar iztikt

Sandra Gerenovska: gadu gadiem runāts par tulkiem. Patīk, nepatīk, bet jāatzīst – bez tulka nevaram nekādi! Ikdienā visi runā tikai to negatīvo, reti atskan kas pozitīvs par viņu paveikto. Tāpēc tulkiem visu laiku garastāvoklis sliktis un viņi negrib vairs strādāt. Tulkiem ir izstrādāts ētikas kodekss gan par apģērbu, izskatu un citiem jautājumiem. Jau trīs gadus RC nodrošina tulkus ar darba apģērbu atbilstoši šim ētikas kodeksam.

Prasība par melnu apģērbu tulkiem ir novecojusi, saglabājusies no padomju laikiem, kad visiem vajadzēja būt melnā apģērbā. Vislaik kā uz bērēm. Apģērbam vajag būt vienkāršam, zīlam, pelēkam, bordo, lai nebūtu balts vai ar lielu dekoltē, bez aksesuāriem, rokassprādzēm, rotaslietām – bez visa, kas traucē uztvert zīmju valodu.

Jau divus gadus tulkiem ir emblēmas ar vārdu un uzvārdu. Nedzirdīgajiem vajadzētu iemācīties cienīt tulkus, jo tomēr tās ir mūsu ausis un bez viņiem mēs nevaram. Daudzi jaunie, kuri izmācās par tulku, nenāk strādāt, jo redzējuši nedzirdīgo negatīvo attieksmi pret tulkiem un nevēlas to piedzīvot. Tulki ir deficīts! Ārkārtas gadījumos ir divi tulku telefoni, kuriem var zvanīt jebkurā diennakts laikā.

Skaidrīte Baure: Par darbu runājot – tā ir liela problēma, daudz bezdarbnieku nedzirdīgo vidū. Daudzi nedzirdīgie beiguši augstskolas, māk strādāt ar datoriem, bet, kad aiziet uz NVA, tur piedāvā tikai trauku mazgāšanas vai apkopšanas darbus. Tiem, kuri ieguvuši izglītību, vajadzētu strādāt savā specialitātē.

E. Vorslovs: atskaites ziņojumā teikts, ka Rīgas RB ir 54 cilvēki ar augstāko izglītību, bet reālajā dzīvē LNS neizjūt, ka LNS kapacitāte (spējas) reāli palielinātos.

Karmena Ikauniece izteica vēlēšanos, lai turpinātos datorapmācība – 2 reizes mēnesī pa 2 stundām.

Debašu nobeigumā

E. Vorslovs izskaidroja svarīgākos jautājumus.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Par transporta atlaidēm 3. grupas invalīdiem – debatēs izskanēja priekšlikums izcelt nedzirdīgos uz citu 3. grupas invalīdu fona. Latvijā ir aptuveni 60000 3. grupas invalīdu, no kuriem nedzirdīgi ir tikai apmēram 2000. Tāpēc, lai kaut ko sasniegtu, mums ir jāsadarbojas ar citām invalīdu organizācijām, nevar atstumt nevienu invalīdu organizāciju. Gribēt varam daudz ko, bet, lai to sasniegtu, svarīga ir kompromisu māksla. Piemēram, dažās lietās piekāpāmies Nodarbinātības valsts aģentūrai (NVA) un panācām, ka 2 tulkī var iet tur tulkot apmācībās.

Par pensionātiem – Latvijas politikā pašlaik ir mērķis nākotnē vispār likvidēt pensionātus. Atstāt pensionātus tikai 1. grupas invalīdiem un tiem, kuriem nepieciešama 24 stundu uzraudzība un aprūpe. Mums būtu ļoti riskanti būvēt pašiem savu pensionātu, jo cilvēka uzturēšanās izmaksas tajā būtu augstas – 500 – 1000 eiro mēnesī.

Cik nedzirdīgie ir gatavi maksāt?

Par informācijas pieejamību televīzijā – ar valsts televīziju varam runāt, bet privātās televīzijas dzīvo no reklāmu ieņēmumiem pēc principa, vairāk ienākumu, mazāk izdevumu. LTV teica, ka titri ir daudz dārgāki nekā tulka darba apmaksa. Eiropas līmenī mums ir viena no labākajām situācijām šajā jomā, nezina valsti, kur vēl internetā ir pieejams raidījumu nedzirdīgajiem arhīvs.

Par telpām Jelgavā un jauniešiem – mana nostāja ir tāda, ka telpām jābūt noslogotām, nav izdevīgi uzturēt telpas, kas tiek izmantotas tikai dažas stundas nedēļā. Vai spēsiet nodrošināt 8 stundu noslogotību šīm telpām, ja irēsim visu laiku? Pāris dienas izmantos un tad stāvēs pustukšas. Tagad ir iespēja komunicēt attālināti skaidrā, Facebook, daudzi to izmanto un uz biedrību nāk daudz retāk. Telpas ir satraucoša lieta, jo tās prasa naudu – īre, nodokļi, komunālie izdevumi.

Par nodarbinātību – 62% nedzirdīgo nestrādā. Teorētiski varētu būt 50%. Cik bieži mums pienāk piedāvājumi uz darbavietām, bet mēs nevaram atrast, kas gribētu tur strādāt. Ja cilvēks grib strādāt, viņš iet uz NVA, raksta iesniegumu, iesniedz utt., vārdu sakot, ja cenšas, tad darbu atrod.

Biedrības darbu konferences delegāti novērtēja ar "labi".

Rīgas RB priekšsēdētāja un valdes

vēlēšanas notika ļoti gausi. Māra Lasmane informēja, ka vairs nekandidēs uz šo amatu. Tika pieteikti 18 kandidāti, bet lielākā daļa savu kandidatūru atsauca, palika tikai Santa Kesenfelde, Inguna Krama un Krista Bļīgzna. Pirmajā balsošanas reizē neviena nesavāca minimālo balsu skaitu – 21. Otrās balsošanas rezultātā: S. Kesenfelde – 21 balss; I. Krama – 16; pret abām – 4 balsis. Par jauno Rīgas RB priekšsēdētāju kļuva **Santa Kesenfelde** (*attēlā 3. no labās*).

Arī valdē tika izvirzīti daudzi, bet lielākā daļa atteicās. Beidzot valdē ievēlēja šādus locekļus: **Elfa Zariņa, Krista Bļīgzna, Karmena Ikauniece, Skaidrīte Baure, Līga Pauniņa un Viktorija Romanova** (*attēlā no labās*).

LNS Kongresā piedalīsies

Uz kongresu kā delegāti no Rīgas RB tika apstiprināti 43 biedri.

Tā kā konferencē piedalījās tikai 41 biedrs, tad iztrūkstošo divu vietā delegāti nobalsoja par Valdi Kraukli un Edgaru Vorslovu. Gunta Birnīte atteicās no piedalīšanās kongresā personīgu iemeslu dēļ, un viņas vietā ievēlēja Anitu Graholsku.

Uz nākamo LNS domi vajadzēja izvirzīt 11 kandidātus, tika pieteikti 17 (3 no tiem savas kandidatūras atsauca), pēc trim aizklātas balsošanas reizēm ievēlēti: Zigmārs Ungurs, Māra Lasmane, Ivars Kalniņš, Brigita Lazda, Sandra Gerenovska, Juris Grundulis, Varis Strazdiņš, Krista Magone, Inese Immure, Edgars Vorslovs, Santa Kesenfelde.

Uz nākamā LNS prezidenta amatu izvirzīja piecus kandidātus: Edgaru Vorslovu, Sandru Gerenovsku, Inesi Immuri, Ivaru Kalniņu un Brigitu Lazdu. Visi piekrita savai izvirzīšanai.

Visbeidzot konferences dalībnieki ķērās pie dienas kārtības beidzamā – desmitā jautājuma un piešķīra **LNS Rīgas RB Goda biedra** nosaukumu Brigitai Lazdai, Tatjanai Urbonienei, Aleksandrinai Ekšteinei.

Konference ilga no pl. 11 līdz 21, pēc tam notika Rīgas RB 97. gadskārtas svinības. ▲

Zigmārs Ungurs

LNS Kongresa delegāti

LNS RĪGAS RB

- Vita Kamare
- Ilona Liniņa
- Līga Pauniņa
- Skaidrīte Baure
- Maira Bruže
- Sarmīte Biščuha
- Jadviga Bočkāne
- Guna Priede
- Ivars Kalniņš
- Biruta Lasmane
- Olga Anufrijeva - Frolova
- Valdis Krauklis
- Egija Zirņīte
- Māra Lasmane
- Brigita Lazda
- Daiga Delle
- Agita Intsone
- Tamāra Saveika
- Andris Bergmanis
- Iveta Kraze
- Inita Puhovska
- Juris Grundulis
- Elfa Zariņa
- Sandra Gerenovska
- Viktorija Romanova
- Karmena Verika Ikauniece
- Varis Strazdiņš
- Regīna Rizika
- Krista Kristīne Magone
- Guntars Beisons
- Inguna Krama
- Krista Bļīgzna
- Laimonis Jānis Miltiņš
- Zigmārs Ungurs
- Inese Immure
- Santa Kesenfelde
- Anita Graholska
- Edgars Vorslovs
- Māris Veidemanis

- Kristaps Legzdiņš
- Natālija Felkere
- Aivars Kronbergs
- Ieva Leiškalne

SMILTENES RB

- Anita Ceple
- Lida Šilinska
- Ingrīda Ozola

VALMIERAS RB

- Dace Lāce
- Irīna Jirgensone
- Nadežda Jefremova
- Igors Kurzenkovs

KULDĪGAS RB

- Vilhelmīne Vincinska
- Žanete Škapare
- Raimonda Tabaka

VENTSPILS RB

- Ieva Geige – Preiss
- Laura Igare

LIEPĀJAS RB

- Gundega Paņko
- Gunta Vazdiķe
- Aldis Ādamsons
- Ilze Jaunzeme

RĒZEKNES RB

- Jolanta Tutina
- Vita Kravale
- Ārija Kopeika
- Mārīte Sarkane

PLAVIŅU RB

- Ainārs Osmanis
- Viktors Mauriņš

DAUGAVPILS RB

- Elvīra Čaika
- Igors Čaika
- Ludmila Reruha
- Mārtiņš Bergmans

LNS 19. kongress notiks 19. – 20. augustā kultūras centrā "Rītausma". Veiksmīgu darbu visiem delegātiem!

Lielākā daļa absolventu mācības turpinās

Notikuši skolu izlaidumi mūsu galvenajās – Rīgas Nedzirdīgo, Valmieras Vājdzirdīgo un Rīgas Raiņa skolās.

Rīgas internātvīdusskolu bērniem ar dzirdes traucējumiem šogad absolvēja pavisam 7 skolēni. No tiem pieci beidza pamatskolu, bet divi profesionālo klasi.

9. klasi beidza **Artis Ozols, Paula Marija Znatnaja, Kārlis Melderis, Jānis Brīvulis Jānis Roze**. Profesionālo pamatizglītību ieguva **Armands Zeimulis, Karīna Zilbere**.

Paula Marija Znatnaja un Kārlis Melderis turpinās mācības šajā pašā skolā profesionālajā programmā. Artis Ozols arī turpinās mācības, bet citur – centīsies iestāties Rīgas Amatniecības vidusskolā vai arī Raiņa 8. vakara (maiņu) vidusskolā. Profesionālās klases beidzēji vēlmi turpināt mācīties kaut kur citur šobrīd nav izteikuši.

Zelta, sudraba un bronzas liecības par sasniegumiem mācībās

Skolā ir iedibināta jauna tradīcija – skolēniem par labiem sasniegumiem mācībās, beidzoties mācību gadam, tiek izsniegtas “zelta”, “sudraba” un “bronzas” liecības. Skolas beidzējs Artis Ozols saņēma “sudraba” liecību, viņam izteikta arī atzinība par sasniegumiem mācību darbā. Savukārt 5. – 9. klašu grupā par labiem sasniegumiem mācībās “zelta” liecību saņēma Adelīna Smirnova, bet “bronzas” – Marta Ozola (Arta Ozola māsa). Jaunāko, 2. – 4. klašu grupā “zelta” liecības saņēma Katrīna Vidnere un Rihards Medenis (vidējā atzīme abiem bija vienāda), bet “sudraba” liecība – Amandai Intsonei.

Svinīgajā izlaiduma pasākumā skolas direktore Kristiāna Pauniņa teica skaistus vārdus:

“Šodien mēs svinam prieku – prieku par to, ka mūsu priekšā ir skaisti, gudri, godīgi un labestīgi jauni cilvēki, prieku par to, ka mums visiem kopā kāds posms ir beidzies, taču nākamais teju, teju ir sācies, prieku par to, ka mums visiem kopā

ir izdevies skaists darbs – mūsu audzēkņi, kuri šodien saņems dokumentu par pamatizglītības ieguvu, savukārt 2 audzēkņi jau sagatavojuši pamatu profesionālajai karjerai – viņi saņems apliecību par profesionālās kvalifikācijas ieguvu.

Esmu pārliecināta, ka vienīgais, kas mani mudina iet tālāk, ir tas, ka es milu to, ko daru. Un jums tāpat ir jāatrod tas, ko jūs mīlat. Un tas ir vienlīdz svarīgi gan attiecībā uz darbu, gan cilvēkiem. Panākumi ir dzīvot savu dzīvi, esot godīgam pret sevi un neļaujoties citu ietekmei. Es gribu jums atgādināt – nav tādas lietas kā neveiksme. Vienkārši dzīve jūs vēlas pagriezt citā virzienā.”

LNS prezidents Edgars Vorslovs savā uzrunā atcerējās:

“Pirms daudziem gadiem citā skolā arī es sēdēju skolas solā. Toreiz arī es nonācu – kā jūs šodien – dzīves krustcelēs. Dzīves ceļi ne vienmēr iet tikai augšup, gadās neveiksmes un lejupslīde. Nevajag baidīties no tā! Jūs šajā pasaulē neesat vieni, jums ir draugi, kopienas biedri, to vidū arī LNS un tajā skaitā LNS Jauniešu centrs, jūs varat tur vērsties pēc padoma un palīdzības.”

Absolventus uzrunāja arī LNS Jauniešu centra vadītājs Kristaps Legzdīns:

“Ejiet uz priekšu un neapstājieties! Lai jums visu mūžu ir iespēja mācīties, attīstīties un augt!”

No vecāku puses pie absolventiem, skolotājiem un vecākiem vērsās Rai-tis Ozols: *“Pa šo laiku jūs visi kopā esat padarījuši ļoti lielu darbu, jo esat kļuvuši gudrāki un zinošāki. Ceru, ka tagad jums nekas nebūs par grūtu un par smagu, jo skolotāji ir devuši jums zināšanas, kas palīdzēs lielajā dzīvē.”*

Viņš uzrunāja skolotājus: *“Jūsu darbs ir svēts, un lai jums nākotnē pietiek spēka un enerģijas. Paldies visam skolas personālam! Par mazo skolēnu uzņemšanu skolā paldies skolotājai Annai Malnačai! Par jau lielo skolēnu – absolventu izvadīšanu lielajā pasaulē paldies skolotājai Veronikai Dzalbei!” ▲*

Valmieras vājdzirdīgo bērnu internātvīdusskolu – attīstības centru pabeidza astoņi 12. klases skolēni un seši 9. klases skolēni.

Lielākā daļa no 9. klases absolventiem turpinās izglītību skolas 10. klasē. Savukārt 12. klases absolventi turpinās

izglītību SIVA koledžā Jūrmalā, Jelgavas Tehnikumā, Priekuļu tehnikumā, un vēl citi uzsāks darba gaitas. ▲

Rīgas Raiņa 8. vakara (maiņu) vidusskolā izlaidums bija 9. jūnijā. Par rainiešiem kļuva arī skolēni ar dzirdes traucējumiem: Reinis Fausts, Rihards Puksis, Sandis Vazdiķis, Evija Veidemane, Viktors Ķuzis, Guna Pelse, Armands Zvidris. Arī Zane Embrekte, kas mācījās kopā ar dzirdīgajiem vienaudžiem, kļūst par rainieti. Apsveikt absolventus ieradās LNS viceprezidente Inese Immure un LNS Jauniešu centra pārstāvji.

Šis izlaidums notika Raiņa skolas 90 gadu jubilejas ietvaros.

Dienu iepriekš, 8. jūnijā, izlaidums notika 9. klasēm. To pabeidza arī mūsējās **Loreta Krūka un Edīte Ķuze**, kuras mācījās kopā ar dzirdīgajiem.

Nedzirdīgo klašu audzinātājs Ivars Kalniņš teica šādus novēlējuma vārdus: "Trīs gadus mēs bijām kopā, šie gadi aizritēja kā viens mirklis, atstājot atmiņā daudzus neaizmirstamus brīžus. Atmiņā visspilgtāk palikusi uz Žetonu vakaru jūsu sagatavotā filma

ar jūsu dzīvesstāstu par pavadīto laiku Raiņa skolā. Šodien jūs esat dzīves krustceļos un jums ir jāizvēlas pareizais ceļš. Pirms dodaties ceļā, neaizmirstiet paņemt līdzi darba mīlestību. Es nezīnu nevienu cilvēku, kurš būtu nokļuvis virsotnē bez smaga darba.

Atcerējos, ka ir viens nenokārtots mācību parāds: drīzumā jums būs jākārto vēl viens svarīgs eksāmens – ceļojums uz Gruziju. Lai izdodas ne tikai šajā pārbaudījumā, bet arī turpmākajā dzīvē!" ▲

Zigmārs Ungurs

Raksta sagatavošanā izmantota Rīgas internātvidusskolas bērniem ar dzirdes traucējumiem direktores vietnieces audzināšanas darbā Ingridas Čeksteres, Valmieras vājdzirdīgo bērnu internātvidusskolas – attīstības centra direktora vietnieces Inas Kursītes un Rīgas Raiņa 8. vakara (maiņu) vidusskolas skolotāja/audzinātāja Ivara Kalniņa sniegtā informācija.

Sākumā bija šoks

Kuldīgas RB biedrs **Armands Hildebrants** 10. jūnijā piedzīvoja lielu pārsteigumu: pabeidzot V. Plūdoņa Kuldīgas ģimnāziju, izlaiduma pasākumā viņš saņēma titulu "Gada absolvents 2017".

Trīs gadus mācīties dzirdīgo vidusskolā, pie tam beigt skolu ar šādu rezultātu – kā tas izdarāms? Armands atnāca uz "Kopsoli" redakciju, lai to pastāstītu. Viņš pastāstīja tik daudz, ka visu nevaram ievietot šajā numurā, tāpēc nobeigumu varēsiet izlasīt "Kopsoli" nākamajā numurā.

Lūdzu, pastāsti, kāpēc iestājies tieši V. Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijā?

Valmieras vājdzirdīgo skolā ieguvu pamatizglītību – beidzu deviņas klases.

Mana māsa ieteica tālāk mācīties V. Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijā, kas esot laba skola. Jau februārī ar tulku aizgājām uz šo vidusskolu parunāt, vai būtu iespējams man kā nedzirdīgam tur mācīties. Man pateica, ka jānokārto 9. klases eksāmeni. Es to arī izdarīju un iesniedzu dokumentus Kuldīgas ģimnāzijā. Bet tad izrādījās, ka tur programmā ir krievu valoda, ko Valmierā nebiju mācījies. Tomēr izeja atradās – vienojāmies, ka tās vietā mācīšos vācu valodu. Tā es iestajos šajā skolā.

Tā kā dzīvoju ārpus Kuldīgas, negribēju tērēt laiku, katru dienu braucot uz skolu, noīrēju Kuldīgā dzīvesvietu uz mācību laiku.

Vai mācīties ģimnāzijā bija grūti?

Sākumā bija ļoti grūti. Valmieras skolā programma bija savādāka, vieglāka. Nevajadzēja rakstīt sacerējumus, mazāk izsauca stundās, lai visu priekšā atbild uzdoto. Nedzirdīgie uzskata – Valmieras skolā ir augsts mācību līmenis, tomēr to nevar salīdzināt ar dzirdīgo vidusskolu.

Par laimi, jau Valmieras skolas laikā biju pieradis daudz lasīt. Ja tā nebūtu, tad dzirdīgo vidusskolā neizturētu un apjuktu, jo lasīt tur vajadzēja ļoti daudz. Atšķirās arī uzdevumu izpilde. Valmierā vajadzēja atbildēt rakstiski, bieži tikai izvēloties testā dotu variantu vai vārdu. Pareizo atbildi varēja arī nošpikot un to uzrakstīt, tā arī nesaprotot, ko tas nozīmē. Bet ģimnāzijā vajadzēja pašam

stāstīt, atbildēt uz jautājumiem un neko nošpikot nevarēja.

Kā juties jaunajā skolā pirmajā septembrī un pēc tam?

Atceros, kad tuvojās skolas sākums, biju šausmīgi uztraucies un nobijies. Negribējās pat iet uz jauno skolu – domāju, kāpēc gan tajā iestajos, kāpēc Valmierā neturpināju mācības. Pirmajā dienā aizstresa skolā ierados jau pusstundu agrāk. Man līdzi bija tulks, kas palīdzēja iepazīties ar klasesbiedriem – bijām kopā 15 skolēni, bet Valmierā bija tikai 5.

Kad sāku mācīties, izrādījās, ka mācību programmas un līmenis Valmieras un Kuldīgas skolās ir tik atšķirīgs, ka nespēju tikt līdzi mācībām. Biju šokā par to.

Tika sasaukta skolotāju sapulce, kurā piedalījās arī tulks, un tajā sprieda, ko ar mani iesākt. Iekšēji biju ļoti noskaities, aizgāju mājās un domāju – kāpēc gan nespēju tikt līdzi dzirdīgajiem? Apņēmos censties, cik vien var. Studēju mācību grāmatas pat pa naktīm, ļoti centos – un, lūk, ziemas sākumā manas zināšanas un atzīmes jau sāka uzlaboties.

Pamazām iekļāvos arī skolas sabiedriskajā dzīvē, kopā ar citiem piedalījās dažādos pasākumos, devos ekskursijās, sportoju. ▲

Nobeigums sekos KS 8. numurā.

Intervēja: Zigmārs Ungurs

Nedzirdīgs Taxify šoferis

Latvijā ir apmēram 1275 autovadītāji ar dzirdes traucējumiem. CSDD neuzskaita tieši nedzirdīgos šoferus. Kristaps Beisons ir viens no diviem taksometru firmas *Taxify* nedzirdīgajiem autovadītājiem.

“Cilvēki, kas iesēžas manā auto, ne-maz nevēlas ar mani sarunāties un pār-svarā spēlējas ar telefonu,” tā nesen teica Kristaps intervijā žurnālā “Ir”. Ne-liels ieskaits šajā intervijā!

Kā auto kļūva par takso-metru

Kristapam ir pelēks BMW vāģis. Ar to viņš ikdienā brauc uz darbu mēbeļu furnitūras tirdzniecības centrā Mežapar-kā, bet pēc tam vēl pāris stun-du vakaros un sestdienās auto kļūst par taksometru. Par tak-sistu Kristaps strādā jau vairākus mēnešus.

Pagājušā gada oktobrī viņa māsiņa Elga piezvanīja uz firmu Taxi-fy un pajautāja par iespēju piestrādāt. Diemžēl tur uzzināja, ka firma ar ne-dzirdīgu šoferi sadarboties nevēlas.

Pēc pāris nedēļām abi kopā tomēr aizgāja uz biroju. Taxify izrādījās uzņē-mums, kurš apsaimnieko viedtālrunu lietotni, ar kuru var pasūtīt taksometru.

Nedzirdēt nav liels trūkums

Birojā Elga izskaidroja, ka šoferiem valoda nav tik būtiska, jo braucēji takso-metru izsauc, telefona lietotnē ieklikšķi-

not savas atrašanās vietu. Taxify beidzot piekrita sadarboties.

Kad pasažieri vēlas paplāpāt, Kris-taps telefonā uzraksta: *Esmu nedzirdīgs.*

“Nedzirdēt nav liels trūkums. Īpaši jau pateicoties tehnoloģiju attīstībai,” Kristaps stāsta. To darīt nākas reti. Ar citiem nedzirdīgajiem viņš sazinās Face-time, Skype vai WhatsApp. Nav nekādu grūtību, ja brauc prātīgi.

Kristaps reizēm uzaicina kādu dzirdīgu radnieku izbraukt un paklausīties, kā strādā motors.

Sapnis ir, jāstrādā!

Kristaps ir no Ķekavas. Viņa vecāki un māsa ir nedzirdīgi. Pa-beidzis Barkavas profesionālo vidusskolu, ieguvis autovadītāja apliecību 22 gadu vecumā. Tagad Kristapam ir 26, draudzene un sapnis – māja pie jūras.

“Bet tad ļoti daudz jābrauc kā taksistam,” viņš smejas. Vienīgā brīvā diena Kristapam ir svētdiena. ▲

Sagatavoja: Ilze Kopmane

Foto: Lauris Viksne, Picture Agency

Par nedzirdīgo tiesībām vadīt transportlīdzekļus

Pasaules nedzirdīgo federācija (WFD) aicina pasaules valstis atbrīvoties no visiem šķēršļiem, kas nedzirdīgajiem cilvēkiem apgrū-tina autovadītāja tiesību iegūšanu vienlīdzīgi ar citiem.

WFD uzsver – tas, ka cilvēks ne-dzird, nekādā veidā neierobežo viņa spēju vadīt automašīnu vai citu trans-portlīdzekli. Līdz ar to nedzirdīgs auto-vadītājs nerada risku drošai satiksmei. Pasaulē nav zināmi fakti, ka nedzirdīgie autovadītāji apdraudētu citus satiksmes dalībniekus vai ka viņi satiksmes nega-dījumos būtu vairāk iesaistīti un guvuši smagākas traumas nekā pārējie sabied-rības locekļi tajās valstīs, kur nedzirdī-gajiem jau sen atļauts iegūt autovadītāja apliecību.

Glūži otrādi, saskaņā ar pētījumiem, kas veikti vairākās valstīs, noskaidrots, ka nedzirdīgie autovadītāji satiksmes negadījumos iesaistīti mazāk nekā, vi-dēji ņemot, dzirdīgie autobraucēji. Va-dot automašīnu, dzirde nebūt nav tik nepieciešama, ja nav traucētas tādas maņas kā, piemēram, tauste un redze. **Apvienoto Nāciju Organizācijas Kon-vencija par personu ar invaliditāti**

(ANO CRPD) 12. pants paredz tiesības uz vienlīdzīgām iespējām cilvēkiem ar invaliditāti.

Tas nosaka personām ar invaliditāti vienlīdzīgu un efektīvu tiesisko aizsar-dzību pret jebkāda veida diskriminā-ciju. Tas ir reti, ka ar likumu aizliegts nedzirdīgiem cilvēkiem iegūt autovadi-tāja apliecību. Taču ir atsevišķu valstu praksē radīti šķēršļi un iebildumi, kuru dēļ nedzirdīgie cilvēki nevar piedalīties apmācībā un iegūt autovadītāja aplie-cību tikai tāpēc, ka viņu medicīniskās pārbaudes izziņā ir norāde uz dzirdes traucējumiem.

Šāda pieeja ierobežo nedzirdīgo cil-vēku pārvietošanos, nodarbinātību, pie-kļuvi citiem būtiskiem pakalpojumiem, sociālām iespējām, un tas mazina viņu dzīves kvalitāti kopumā. Piemēram, ir zināms, ka daudzi nedzirdīgie strādā kā automehāniķi, kur nepieciešama pras-me vadīt auto. Tas ir normāli daudzās attīstītajās valstīs nedzirdīgie cilvēki vienlīdzīgi ar citiem iegūst autovadītāja apliecību. Bet tai pašā laikā citās valstīs joprojām tas nav atļauts vispār.

WFD stingri prasa valstu valdības veikt efektīvus pasākumus, lai ne-dzirdīgie cilvēki var iegūt autovadītāja apliecību, atbilstoši minētās ANO Kon-

vencijas prasībām piemērojot nedis-kriminācijas principu arī šajā jomā un paredzot, ka nedzirdīgo apmācības au-tobraukšanā notiek zīmju valodā.

Jebkura likumdošana vai noteiku-mi, kas ierobežo nedzirdīgo tiesības vadīt automašīnu vai citu transport-līdzekli, valstī attiecīgi jāgroza vai jāatceļ.

Piezīme: *Latvijas nedzirdīgo kopie-nā šis jautājums aktualizējās jau pagāju-šā gadsimta 70. gados, kad tiesības vadīt motociklu ieguva pirmā entuziastu gru-pa, bet līdz autovadīšanai bija jācīnās vēl daudzus gadus – Nedzirdīgo biedrības vadībai vajadzēja lielu pacietību un ne-atlaidību, lai panāktu likumdevēju atbal-stu, medicīnu pretimnākšanu un sabiedrī-bas attieksmes maiņu: jā, nedzirdīgie var un spēj vadīt auto kā jebkurš cits.*

90. gados regulāri formējās apmā-cību grupas un katru gadu nedzirdīgo autobraucēju pulks palielinājās. Bet arī tad vēl ilgi palaikam gadījās, ka kāda ne-informēta medicīnas iestādes darbiniece, it īpaši sevišķi reģionos, atsacījās izsniegt izziņu topošajam autobraucējam. Šobrīd, liekas, tas varētu būt ļoti reti. ▲

No interneta materiāliem sagatavoja: Ilze Kopmane

Par bezmaksas transportu invalīdiem visā Latvijā

TV3 kanāla 17. marta raidījumā *Bez tabu* risinājās saruna par ideju, kuras atbalstam pašlaik interneta portālā *manabalss.lv* sāka balsu vākšanu. Un tā ir – par sabiedriskā transporta bezmaksas izmantošanas iespēju visiem invalīdiem Latvijā.

Raidījumā piedalījās idejas autors Raimonds Lejnietis – Puķe, LNS prezidents Edgars Vorslovs un Labklājības ministrijas pārstāve Dace Kampenusa. Ieskatš šajā sižetā!

Latvijā cilvēkiem, kuriem ir piešķirta invaliditāte, ir paredzēti dažādi atvieglojumi. Gan nodokļos, gan, ja nepieciešams, dažādu tehnisku līdzekļu iegādei. Pirmās un otrās grupas invalīdiem ar likumu ir paredzēta arī bezmaksas sabiedriskā transporta izmantošana visā valstī. Šādu atvieglojumu vēlas iegūt arī trešās grupas invalīdi, par ko nu portālā *manabalss.lv* sāka parakstu vākšanu.

Šobrīd trešās grupas invalīdi sabiedrisko transportu bar brīvu var izmantot Rīgā un Jūrmalā. Šāda lēmuma pieņemšana ir katras pašvaldības ziņā. Iniciatīvu atbalsta arī Latvijas Nedzirdīgo savienība

“Latvijā ir gandrīz 62 000 cilvēku ar trešās grupas invaliditāti. Tas ir pietiekami liels skaits un es uzskatu, ka viņi būtu nedaudz vairāk jāatbalsta,” uzskata Raimonds Lejnietis – Puķe.

Tā būtu laba papildus motivācija daudziem trešās grupas invalīdiem iespējams meklēt labāku darbu, ko šobrīd daudzi nedara jo nav spējīgi apmaksāt transporta izdevumus. Jo sevišķi, ja darbs tiek piedāvāts citā

pilsētā. Tas ir viens no pamatojumiem, kamdēļ aizsākta balsu vākšana ar cerību, ka izdosies savākt nepieciešamos desmit tūkstošus, un tad šī iniciatīva tiks iesniegta izskatīšanai Saeimā.

“No vienas puses – viņi ir visveidīgākie un viņiem nav tik izteiktas problēmas kā citu grupu invalīdiem, bet no otras – valsts atbalsts viņiem ir vismazākais,” atzīst Raimonds.

Savienības prezidents Edgars Vorslovs stāsta par skaudro patiesību: *“Invaliditātes pensijas ir mazas, daudziem cilvēkiem nav darba, jo sevišķi no lauku rajoniem, kur nevar atļauties naudu tērēt braukšanai. Nedzirdīgie vienkārši spiesti sēdēt mājās, jo daudziem no viņiem nav iespējas iziet no mājas, būt sabiedrībā, piedalīties LNS, sava novada un pilsētas aktivitātēs. Turklāt bezmaksas braukšana ļautu pārvarēt komunikācijas grūtības – nedzirdīgie nevar pazvanīt uz iestādēm, lai kaut ko noskaidrotu, viņiem pašiem personiski jābrauc uz tām utt.”*

Sarunas ar Labklājības ministriju par šo tēmu jau bijušas, bet beigušas bez rezultāta. Vienīgā atbilde – nav naudas, lai pārvadātājiem kompensētu izdevumus par bezmaksas pārvadātājiem cilvēkiem. Uz ierosināto iniciatīvu ministrijā raugās piesardzīgi.

Dace Kampenusa, Labklājības ministrijas pārstāve: *“Mūsaprāt, atbalsta sistēma cilvēkiem ar invaliditāti nākotnē būtu jāpārskatīta, ka valsts nesniedz automātisku atbalstu tāpēc, ka cilvēks piesaistīts konkrētai grupai, bet jāvērtē katra cilvēka konkrētas nepieciešamības.”*

Labklājības ministrija zina, ka invalīdiem ir daudz un dažādi atvieglojumi. Piemēram, nav jāmaksā par maksājumiem kartēm, ir atlaides auto tehniskajās apskatēs utt. No visiem trešās grupas invalīdiem šobrīd strādā aptuveni 40%. Priekšlikumam, ka vismaz šī daļa varētu bez maksas braukt ar sabiedrisko transportu, ministrija nepiekrīt.

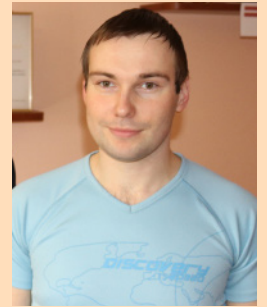
Vēl vienīgā cerība, ka portālā tiks savākts nepieciešamais 10 000 balsu skaits un priekšlikumu varēs nodot izlemšanai Saeimā. Šobrīd nobalsojuši 3150.

Atbalsti šo priekšlikumu arī tu! ▲

Iniciatīvas autors viesojas LNS

RAIMONDS LEJNIEKS – PUĶE kā rakstā minētās idejas autors atbildēja arī uz dažiem Kopsolī jautājumiem.

Kā jums radās doma, ka 3. grupas invalīdiem vajadzētu sabiedrisko transportu par brīvu? Un kā šī ideja nokļuva līdz manabalss.lv?

Latvijā no vairāk nekā 60000 trešās grupas invalīdu tikai 40 procenti strādā. Invaliditātes pensija 3. grupas invalīdiem ir neliela, un es uzskatu, ka viņi vairāk būtu jāatbalsta no valsts puses. Bezmaksas sabiedriskais transports veicinātu to, ka 3. grupas invalīdi kļūtu sabiedriski aktīvāki.

Pats būdams sabiedriski aktīvs cilvēks, arī agrāk portālā *manabalss.lv* esmu iesniedzis vairākas iniciatīvas, līdz ar to man jau ir pieredze. Piebildīšu, ka jebkurš šajā portālā var veidot kādu aktuālu iniciatīvu.

Vai domājat, ka šī jūsu iniciatīva par bezmaksas transportu 3. grupas invalīdiem savāks nepieciešamās 10 000 balsis?

Ņemot vērā pašreizējo parakstīšanās tempu un vairāku nevalstisko organizāciju (to skaitā LNS) ieinteresētību, kā arī nesavtīgu brīvprātīgo atbalstu, lai popularizētu šo iniciatīvu, manuprāt, jā – savāks.

Vai jums ir bijusi kāda saskarsme ar nedzirdīgiem/vājdzirdīgiem cilvēkiem?

Jā, gadījies, tagad mācoties SIVA koledžā. Diemžēl gan nezinu zīmju valodu, tāpēc ir problēmas ar viņiem komunicēt. Labprāt iemācītos zīmju valodu.

Pastāstiet, lūdzu, vairāk par sevi: kur dzīvojat, kur mācījaties?

Dzīvesvieta man ir Jelgavas novadā, Svētes pagastā, bet pašlaik lielākoties uzturos Jūrmalā, jo studēju SIVA koledžā – cilvēku resursu vadības programmas 2. kursā.

Ar ko pašlaik nodarbojaties?

Esmu pilna laika klātienē students SIVA koledžā. Turklāt koledžā atbildu par Studentu pašpārvaldes darbu, esmu tās vadītājs.

Vai jums ir kādi hobiji? Ko darāt brīvajā laikā?

Apmeklēju sporta zāli, dziedu SIVA koleģas ansamblī, mēģinu beidzot iegūt autovadītāja apliecību SIVA autoskolā. ▲

"Lai ikviens savu uzdevumu un pienākumu dzīvē spētu godīgi pildīt, dzīves cīņās pastāvēt, uzvarēt un darba krietnībā kalpot savai dzimtai pusei un tēvzemei, palikt stiprs audžu audzēs — tad uzticamās un ticīgās rokās būs Latvija, mūsu tēvijas drošība, labklājība, gods un slava tagad un nākotnē."

Kārlis Ulmanis, Valsts un Ministru prezidents, 1938

Sniedzam ieskatu vēl dažos izdevuma "Kurlmēmo Dzīve" rakstos 1938. gada 3. un 4. numurā. Šajā gadā, neskatoties uz finansiālām grūtībām, redakcijai izdevās izdot kopā 6 numurus. Tajos vispusīgi aprakstīti svarīgākie nedzirdīgo dzīves notikumi ne tikai Latvijā, bet arī ārzemēs. Lasot rakstus, tā vien liekas, ka arī mūsdienās nedzirdīgo cilvēku nereti skar līdzīgas problēmas, vieni — tagad tām ir vairāk risinājumu.

Velosipēdistiem — atšķirības zīme

Polijas iecirkņos pēc velosipēdu braukšanas atļaujām un numuriem bieži vien griežas arī kurlmēmas personas, kas jau visus šos gadus lietojušas velosipēdus.

Lai dotu iespēju arī kurlmēmiem turpmāk lietot velosipēdus braukšanai un ar to neciestu kustības drošība un kārtība, iekšlietu ministrs V. Gulbis lūdzis satiksmes ministru B. Einbergu papildināt instrukciju par ceļu lietošanu un satiksmes kārtību, kas dotu iespēju arī kurlmēmiem braukt ar velosipēdu. Viņš rosina kurlmēmo velosipēdistu apzīmēšanai ieviest dzeltenu lentu ar trim punktiem, kas nesama uz kreisās rokas virs elkoņa līdzīgi neredzīgiem gājējiem, kuriem, pārejot ielu, jātur rokā sarkans karodziņš. ▲

Jelgavas valsts kurlmēmo skola

Jelgavas valsts kurlmēmo skolā iestājušies 1928. gadā un to beidz 1938 g. 29. maijā:

Bušs Artūrs, dz. 1918 g. 15. oktobrī Glūdas Zildegūnos. Vecāki laukstrādnieki, dzirdi zaudējis 9 mēnešus vecs (slimojis ar karstumiem). Pieņemts par strādnieku dārzniecībā Valdekā.

Dēls Fricis Alberts, dz. 1918. gada 17. septembrī Remtes Būniņos. Vecāki zemkopji, dzirdi zaudējis 6 mēn. vecs. Strādās pie vecākiem uz laukiem.

Fridmane Dviere Judis, dz. 1921. g. 28. janvārī Talsos, dzirdi zaudējusi maza (daudz slimojusi ar karstumiem un kritusi). Grib iemācīties šuvējas amatu.

Grundšteine Marta, dz. 1920. gada 1. augustā Kalnamuižā. Vecāki strādnieki. Maza daudz slimojusi, dzirdi zaudējusi no garā klepus. Par savu nākotni vēl nav izšķīrusies.

Kulvelis Kārlis Valentīns, dz. 1921. g. 19. martā Jaunaucē. Māte

rokpelne, dzirdi zaudējis 6 mēn. vecs (izkritis no gultas). Nodomājis mācīties kurpnieka amatu.

Prātnieks Andrējs, dz. 1918. gada 11. jūlijā Nicā. Vecāki algādži, mazs slimojis ar dažādām slimībām, dzirdi zaudējis no šarlaka 1 ½ g. vecs. Strādās uz laukiem kā laukstrādnieks.

Zariņš, Kārlis Rūdolfs, dz. 1922. g. 6. februārī Rundāles pag. Patēvs kalējs. Dzirdi zaudējis ½ g. vecs (izkritis no gultas). Mācīsies pie patēva par kalēju.

Šmiukšis Jēkabs Arvīds, dz. 1928. g. 13. decembrī Bārtā. Vecāki zemkopji, dzirdi zaudējis 2 ½ g. vecumā no galvas karsoņa. Nodomājis papildināties galdnieku amatā.

Šperliņš - Zvirbulis Kārlis Eduards Aleksandrs, dz. 1921. g. 1. decembrī Saldū. Tēvs fotogrāfs, kuršums iedzimts. Apmeklējis Rīgas pilsētas kurlmēmo skolu, bet Jelgavas skolā iestājies 1934. g. 8. septembrī. Grib iemācīties vai nu sedlinieka, vai arī dārznieka amatu. ▲

Par skolu beigušo tālāko izglītību

Kā no skolu darba pārskatiem un skolu beigušo audzēkņu fotozņēmumiem redzams, šogad prāvš pulciņš nedzirdīgo beigs skolu. Tas pats notiks arī nākotnē katru gadu.

Zināms, ka skolu beigušie nedzirdīgie ir vēl nepilnīgi savās zināšanās un nedroši skaņu valodas lietošanā. Tādēļ, atstājot skolu, nedzirdīgie nedrīkst atstāt novārtā papildināšanos savā tālākajā izglītībā.

Kas garīgā attīstībā neiet uz priekšu, bet paliek stāvo, tas iet atpakaļ. Un šī atpakaļiešana sevišķi nevēlama un bīstama pie nedzirdīgiem. Slīdot savā garīgā attīstībā uz leju, nedzirdīgie aizmirst ne tikai savas skolā iegūtās zināšanas, bet aizmirst arī skaņu valodu. Paliek atkal garīgi mēmi, nespējīgi izteikt savas domas ne mutes, ne rakstu valodā, ne arī ko lasīt un saprast.

Vainīgi vispirms ir paši nedzirdīgie. Viņiem nav vajadzīgās modrības un gribas sargāt un vairot savas skolā dārgi iegūtās garamantas. Bet vainojami arī tie apstākļi, kuros nedzirdīgie pēcskolas gados dzīvo. Ir daudz dzirdīgo, kuŗi nepiegiež ne mazākās vērtības savu nedzirdīgo piederīgo garīgai dzīvei. Kas mums nu darāms, lai viss tas nenotiktu?

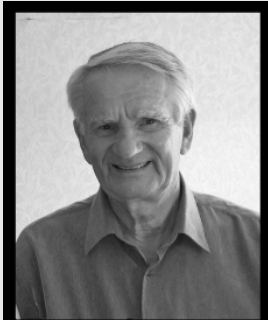
Ir jāturpina nedzirdīgo pēcskolas izglītība. Vispilnīgāk tā varētu būt tālākmācība — varētu būt vispārīglokojoši kursi, papildskolas, kur nedzirdīgie varētu nostiprināt, paplašināt savas skolā iegūtās zināšanas, un tadā ceļā nepazustu arī prasmes valodas lietošanā. Nopietna vērība piegriežama sarunām un drukātam tekstam, sevišķi laikrakstu lasīšanai un saprašanai. Kurlmēmie tikai tad savu mērķi izglītībā būs sasnieguši, ja viņi spēs saprotami izteikt savas domas mutes un rakstu valodā un tadā pašā veidā arī saprast citu cilvēku runāto un rakstīto.

Vai mūsu apstākļos būtu iespējams sarīkot un noturēt šādu tālāko izglītošanos? Par nožēlošanu jāsaprot — laikam gan nē.

Atliek vienīgi nedzirdīgo laikraksts, kura uzdevums ir sniegt gara gaismu jeb papildizglītību kurlmēmiem. Iznākošais nedzirdīgo laikraksts "Kurlmēmo Dzīve" šo uzdevumu līdz šim ir jau veicis un arī tagad to dara. Bet laikraksts būtu jāpaplašina. Tanī ievietojami viegli lasāmi populāra satura derīgi raksti par praktisko un kulturālo dzīvi. Šis darbs jāpaplašina un jāpadziļina, pievienojot jaunus tematus klāt. ▲

Atvadu vārdi

Mūžībā aizgājis LNS Goda biedrs **ANATOLIJS STEPANUKS**

1931. 5. 07 – 2017. 26. 05

26. maijā LNS biedrus sasniegusi skumjā ziņa par to, ka aizsaulē aizgājis lieliskais aktieris, iluzionists, sportists, vienkārši

sirsniņš, vienmēr izpalīdzīgs cilvēks – LNS Goda biedrs Anatolijs Stepanuks. Viņam 5. jūlijā apritētu 86 gadi.

Pagājušajā gadā Kopsolī intervēja cienījamo jubilāru sakarā ar viņa 85. dzīves gadskārtu. Anatolijs, stāstot par savu dzīvi, atzinās: *"Man joprojām ļoti gribas darboties, nevaru nosēdēt mierā! Kā es tagad dzīvoju? Ar savu sunīti Lesi dodos pastaigās uz Daugavas malu. Mani interesē politika, skatos ziņas sešos ar Brigitas tulkojumu. Esmu sabiedrības cilvēks, tāpēc trešdienās eju uz Rītausmu"* (raksts "Kopsolī" – 2016, Nr 9).

Anatolijs tiešām nespēja nosēdēt mierā. Vēl pagājušajā gadā viņš uzstājās 16. Pasaules nedzirdīgo maģijas mestaru festivālā Lietuvā,

Panevėžā 4. – 11. septembrī.

A. Stepanuks nāk no Latgales. Dzimis 1931. gada 5. jūlijā Daugavpils rajonā. LNS iestājās 1952. gadā. No galdnieka darba brīvajā laikā aktīvi iesaistījies sportā un pašdarbībā kā talantīgs aktieris, mīms, dejotājs, pat maģijas triku meistars.

Bija brīvprātīgais sabiedriskajā darbā Rīgas biedrībā. Vairāku LNS kongresu delegāts.

Par nopelniem LNS labā apbalvots ar LNS Goda biedra nosaukumu (2007).

Vairāk par viņu varat izlasīt šeit: http://www.lns.lv/lat/par_mums/goda_biedri/ un LNS izdevumā "Labākie. Latvijas Nedzirdīgo savienības Goda biedri 1985 – 2007".

Anatolijs Stepanuks apglabāts Jaundubultu kapos.

LNS vadība izsaka dziļu līdzjutību piederīgajiem. Lai viegla gaita aizsaules ceļos!

Visiem, kas ar cieņu un skumjām piemin aizgājēju, pievienojas:

LNS Informācijas nodaļa

† Mūžībā aizgājis LNS Goda biedrs un LNS Rīgas RB Goda biedrs **ANATOLIJS STEPANUKS** (05.07.31– 26.05.2017).

Izsakām visdziļāko līdzjutību ģimenei, tuviniekiem un draugiem. Lai viegla smiltis!

LNS Rīgas RB valde

Pasākumi biedrībās jūlijā

RĪGĀ

5., 12., 19., 26.07 pl. 17

Laikrakstu un žurnālu apskats
15.07 pl. 12 Suņu saiets „Es dzīvoju ar draugu” (Arkādijas parkā)

PLAVIŅĀS

6. 07 pl. 11 Avīžu koplasišana

11. 07 pl. 11 Radošais darbs

15. 07 pl. 12 Tematiskais pasākums

20. 07 pl. 11 Informācijas diena

SMILTENĒ

6. 07 pl. 12 Informācijas diena

22. 07 pl. 12 IK „Briedums” – Cienīsim sudrabu matos!

27. 07 pl. 12 Nedzirdīgo ziņas

ALŪKSNEĒ

13., 28. 07 pl. 12 Informācijas diena

19. – 20. 07 Ekskursija „Mazs ceļojums pa Ziemeļigauniju”

25. 07 pl. 12 Pārrunas

VALMIERĀ

15. – 16. 07 Atpūtas pasākums ģimenei Rubenē

RĒZEKNĒ

4., 20., 27. 07 pl. 13 Avīžu un žurnālu koplasišana „Sapratne”

6. 07 pl. 10 Piedalīšanās pilsētas pasākumā

11., 18. 07 pl. 13 Informācija

13. 07 pl. 12 Iziņas gājiens „Labo darbu diena”

25. 07 pl. 12 Galda spēļu diena

29., 30. 07 pl. 10 IK „Juniors”

DAUGAVPILĪ

4. 07 pl. 13 Laikrakstu apskats

25. 07 pl. 13 IK „Nezinīši”

27. 07 pl. 13 Novusa spēle

KULDĪGĀ

3. 07 pl. 12 Foto izstāde „Līgo svētki manā sētā”

4., 11., 18. 07 pl. 10 Vingrošana

15. 07 pl. 20 Dalība Kuldīgas Dzīru gājienā

22., 23. 07 pl. 10 Tūrisma diena (Atpūtas namā „Polīši”, līdzī ņemt teltis, guļammaisus, sporta tērpu, pārtiku divām dienām)

VENTSPILĪ

1. 07 pl. 14 Informācija

2. 07 pl. 11 IK „Smilšu volejbols”

LIEPĀJĀ

4., 11. 07 pl. 13 Laikrakstu un žurnālu apskats

6., 13., 20., 27. 07 pl. 18 Deju nodarbība

7., 15., 27. 07 pl. 11 Nūjošana

11. 07 pl. 12 Pārrunas

18., 25. 07 pl. 12 Laikrakstu un žurnālu apskats

25. 07 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi

Videoziņu apskats

Šobrīd sagatavotas un LNS mājaslapā piedāvātas jau vairāk nekā 100 videoziņas (VZ) zīmju valodā par visdažādākām tēmām: skat. www.lns.lv, rc.lns.lv.

KS 5. numurā jau sniegts pirmais pārskats par svarīgākajām no tām. Turpinām pārskatu.

VZ Nr. 86 Kā pareizi komunicēt? Ja lietosim lamuvārdus, rupjus vārdus – tādu pašu attieksmi saņemsim pretī. Ir jābūt atbildīgam par to, ko un kādā veidā sakām un ar kādu attieksmi to darām.

VZ Nr. 88 Latvijā ir iekšējā un ārējā robeža. Iekšējā robeža ir ar Lietuvu un Igauniju. Tur nav vajadzīga caurlaide. Ārējā robeža ir ar Krieviju un Baltkrieviju. Šai robežai ir noteikta pierobežas josla – no robežas 2 km, un pierobeža – ne mazāka par 30 km.

VZ Nr. 89 Par NĪN atcelšanu vienīgajam mājoklim parakstīties visvien-

kāršāk var www.latvija.lv. Labajā pusē zem virsraksta “Aktuāli” ir “Parakstu vākšana”. Nobalsot var, izmantojot savu internetbanku. Parakstīties var arī parakstu vākšanas vietās pašvaldībās.

VZ Nr. 91 LNS ir tikai 2 gadus jaunāka par valsti. **Nākamgad Latvijai – 100!** XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētki notiks no 2018. gada 30. jūnija līdz 8. jūlijam.

VZ Nr. 92 Pagājušajā gadā Latvijā notika 1800 zādzību no mājokļiem – dzīvokļiem un privātmājām. **Kas jā dara, lai neapzagtū?**

VZ Nr. 93 Bīstamos atkritumus ir aizliegts sajaukt ar sadzīves atkritumiem. Bīstamie atkritumi jānodod speciālās vietās. Kur?

VZ Nr. 94 Daudzi no nedzirdīgajiem ir bez darba, bet daži darbu nemeklē tikai tāpēc, ka nezina, kā uzrakstīt CV (dzīves gājumu) un Motivācijas vēstuli, kā uzvesties un ko runāt darba intervijā. ▲

Pasākumi biedrībās augustā

RĪGĀ

2., 9., 16., 23., 30. 08 pl. 17
Laikrakstu un žurnālu apskats

ALŪKSNĒ

2. 08 pl. 12 Laikrakstu apskats
8. 08 pl. 12 Informācijas diena
15. 08 pl. 12 Laikrakstu apskats
18. 08 pl. 12 Atpūtas pasākums
„Alūksnes biedrības
dzimšanas diena”
22. 08 pl. 12 Medicīniskā informācija
25. 08 pl. 12 Nedzirdīgo ziņas

VALMIERĀ

1., 8., 15., 22., 29. 08 pl. 15.30
Kustības veselībai
3. 08 pl. 14 Pārrunas
5. 08 pl. 11 Kolektīvs apmeklējums
„Ar gardu muti Valmiermuižā”
10. 08 pl. 14 Suvenīru izgatavošana
no pogām
17., 24. 08 pl. 14 Informācija par
nedzirdīgo dzīvi
26. 08 pl. 12 Kolektīvs apmeklējums –
Sacensības pajūgu braukšanā,
konkūrā un iejādē Kocēnos
31. 08 pl. 14 IK „Es daru tā...”

LIEPĀJĀ

1., 8. 08 pl. 13 Laikrakstu un
žurnālu apskats
2., 25., 26. 08 pl. 11 Nūjošana
3., 10., 17., 24. 08 pl. 18 Deju nodarbība
15., 22., 29. 08 pl. 12 Laikrakstu un
žurnālu apskats
22. 08 pl. 13 Jaunumi LNS mājaslapā
un Kopsolī

RĒZEKNĒ

1. 08 pl. 13 Pārrunas: Ko mēs zinām?
Ko mēs protam?
1. – 31. 08 pl. 9 – 17 Fotoizstādes
veidošana „Mana Rēzekne”
3. 08 pl. 12 Avīžu un žurnālu
koplasīšana „Sapratne”
4., 5., 6. 08 pl. 12 – 20 Piedalīšanās
pilsētas svētkos „Rēzeknei – 732”
8. 08 pl. 13 Mutvārdu žurnāls „Gribam
visu zināt”

*Pasākumu daudz. Lai veiksmīga izvēle un interesanta vasaras atpūta visiem
kopā un katram atsevišķi!*

10.08 pl. 12 Pārrunas: Kas jauns?
15.08 pl. 13 Pārrunas: Izcilākās
sagrādās celtnes Latgalē

DAUGAVPILĪ

1., 22., 29. 08 pl. 13 Laikrakstu
aprkats
3. 08 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo
dzīvi
8. 08 pl. 13 IK „Nezinīši”
10. 08 pl. 13 Video: Atmiņas par
pasākumiem
15. 08 pl. 10 Uz Aglonas novadu
24. 08 pl. 13 Atpūtas pasākums
„Uzmini nu”

KULDĪGĀ

1., 15., 22. 08 pl. 10 Vingrošana
2., 16. 08 pl. 18.15 Dejas
9. 08 pl. 12 Sieviešu klubīņš
12., 13. 08 pl. 10 Laivošana (līdz teltis,
guļammaisi, pārtika un atbilstošs ap-
ģērbs laivošanas pasākumam ar nakšņo-
šanu teltīs).
21. 08 pl. 12 Informatīvā diena
21. 08 pl. 13 Ziedu izstāde

VENTSPILĪ

3., 10., 24. 08 pl. 11 Informācija
5. 08 pl. 12 Ventspils pilsētas svētki
– 727 gadi
17., 31. 08 pl. 8 Konkurss: Visi uz
mežu pēc sēnēm
26. 08 pl. 15 Atpūtas pasākums
„Atvadas no vasaras”
29. 08 pl. 11 Laikrakstu un žurnālu
apskats

ĻAVINĀS

3. 08 pl. 11 Avīžu koplasīšana
12. 08 pl. 12 Tematiskais pasākums
17. 08 pl. 11 Radošais darbs
22. 08 pl. 11 Informācijas diena

SMILTENĒ

3. 08 pl. 12 Pārrunas
12. 08 pl. 12 IK „Soļos marš” –
„Vesels sportā”
17. 08 pl. 12 Atpūtas pasākums
„Smiltenes biedrības
dzimšanas diena”
31. 08 pl. 12 Laikrakstu apskats

Mīļi sveicam!

Sirsniņi sveicieni jubila-
riem jūlijā un augustā!

*Lai jums jauka dzimšanas
diena Latvijas vasaras skaistā-
kajā pilnziedā! Lai dzimtās ze-
mes saules apstaroti turpmākie
dzīves gadi, lai spēks un veselība
katru rītu sveikt ar prieku!*

JŪLIJĀ DZIMUŠIE

80

4. 07 Žeņa Smernova, Rīgas
14. 07 Gunārs Simanovičs,
Rīgas

75

7. 07 Valērijs Marins, Kuldīgas
5. 07 Maija Upmale, Rīgas
14. 07 Anna Kāposte, Rīgas

70

16. 07 Māra Plaude, Liepājas
13. 07 Raja Pšeničnaja, Rīgas
28. 07 Anna Lazda, Pļaviņas

65

14. 07 Laimonis Gobiņš, Rīgas

60

23. 07 Gaļina Siverseva,
Liepājas
23. 07 Ivars Klāsups, Rīgas

55

12. 07 Vladislavs Ivanovskis,
Daugavpils
30. 07 Maruta Grenevica,
Liepājas

50

13. 07 Mudīte Hildebrante,
Kuldīgas
5. 07 Inna Leplina, Rīgas
AUGUSTĀ DZIMUŠIE

75

9. 08. Olga Lence, Rīgas

70

25. 08. Juris Ozoliņš, Kuldīgas

55

20. 08. Andrejs Šņepsts,
Valmieras
31. 08. Vija Jevstignejeva,
Rēzeknes

50

3. 08. Edmunds Kalniņš, Rīgas
11. 08. Ainārs Grabežs, Rīgas
12. 08. Anita Sprudzāne, Rīgas
29. 08. Rolands Miezis,
Rīgas biedrība

Līdzjūtības

*No Tevis tik daudz bija ko gūt.
Tavas pēdas ir dziļas, tās nepazūd,
Mums atmiņās vēl ilgi kopā būt ...*

† Mūžībā aizgājis mūsu biedrs JURIS
BĒRZIŅŠ (02.12.60– 19.05.2017).

Izsakām visdziļāko līdzjūtību ģimenei, tuvinie-
kiem un draugiem. Lai vieglas smiltis!

LNS Rīgas biedrība

† Mūžībā aizgājusi VANDA LĀCE (20.04.1930
– 28.05.2017).

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Vandas dēlam un
draugiem.

LNS Smiltenes RB

† Mūžībā aizgājusi GRIETA KOKINA
(1918.24.11 - 2017.9.06), Ventspils RB.

Izsaku dziļu līdzjūtību pieredzīgajiem.

Ilga Balode

Īpašais sveiciens!

Dzintrai Ligitai un
Laimonim Artūram
HERBSTIEM

*Dzīvot tik gaiši, tik klusi,
kā puķe to dara uzplaukusi,
kā skuja, zaļai eglei nobirusi, –
tik gudri, pacietīgi, negurus.*

/M. Zālīte/

Sirsniņi sveicu 25 gadu
kāzu jubilejā cienījamos lau-
lātos un Dzintru – vēl papildus
viņas Iesvētīšanas dienas 45.
gadskārtā!

Māsa Daina Osma

Nākamais numurs 25. augustā